

Saarde Sõnumid

Nr 9 (269) 23. oktoober 2025

Saarde valla tunnustused

Saarde valla Väike vapimärk
Marko Sassjan

Aasta haridustöötajad
Kilingi-Nõmme gümnaasium

Asko Aru, IT spetsialist
Helina Pärnpuu, algklasside
õpetaja
Ly Kuningas, logopeed
Deivy Valgma, haldusspetsialist
Kristi Ollino, eripedagoog
Kairi Kaldoja, õppejuht

Surju kool
Tiina Padul, lasteaiaõpetaja
Veronika Meibaum,
võõrkeeleõpetaja
Riina Kohtla, õpetaja

Lasteaed Kröll
Janika Keller, õpetaja
Anu Lember, õppejuht

Kilingi-Nõmme muusikakool
Õnnela Teearu, akordioniõpetaja

Saarde vallavalitsuse tänukiri
Erli Aasamets, Kilingi-Nõmme
gümnaasiumi direktor
Heidi Kodasma, Surju kooli
direktor

Evi Lapp, Kilingi-Nõmme
lasteaia Kröll direktor
Eve Sinijärv, Kilingi-Nõmme
gümnaasiumi õpetaja
Tiia Hermann, Surju kooli ja
Kilingi-Nõmme muusikakooli
õpetaja
Piia Salomon, Kilingi-Nõmme
muusikakooli õpetaja

Oraveski OÜ –
ettevõtluskeskkonna
mitmekesistamise eest
Kadri Karon – panuse eest valla
kultuuri- ja kogukonnaellu
Rita Kingla – panuse eest
vallarahva tervisesse ja heaollu
Veiko Tugedam – külaelu
edendamise eest
Salme Jõõts – panuse eest
kogukonnas ja kogukonna heaks

OÜ Allikukivi Veinikoda,
Langemaa OÜ, Kristiina Välja,
Ene Tapfer – Maal Elamise Päev
2025 korraldamise toetamise eest

**Siirad tänud neile, kelle
igapäevane hool ja tegevus
aitavad teha meie Saarde
paremaks paigaks! Aitäh!**

Veiko Tugedam, Salme Jõõts, Marko Sassjan, Kadri Karon, Rita Kingla

Kilingi-Nõmme Muusikakool: Õnnela Teearu, Katrin Läll

Lasteaed Kröll: Evi Lapp, Janika Keller, Anu Lember

Loe lisaks lk 4

Kilingi-Nõmme Gümnaasium: Ly Kuningas, Asko Aru, Deivy Valgma, Helina Pärnpuu, Kairi Kaldoja

Surju Kool: Tiina Padul, Riina Kohtla, Heidi Kodasma, Veronika Meibaum

Saarde Vallavolikogu istungitel

18. septembril 2025 toimus Saarde Vallavolikogu istung Kilingi-Nõmme Klubis. Istungil osales 12 volikogu liiget. Istungi päevakorras oli 14 päevakorrapunkti.

1. Võeti vastu otsus „Aren-
gustrateegia „Pärnumaa 2035+“
seire ja tegevuskava 2024-2028
muudatuse heakskiitmine“.

2. Anti määrus „Saarde valla
arengukava 2026-2035 ja eelar-
vestrateegia 2026-2029“.

3. Anti määrus „Saarde valla
2025. a 2. lisaelarve“.

4. Anti määrus „Maamaksu-
määrade kehtestamine“.

5. Võeti vastu otsus „Vallava-
litsuse (ametiasutuse) struktuuri
ja teenistuskohade koosseisu
kehtestamine“.

6. Võeti vastu otsus „Arva-
muse andmine Kikepera III
liivakarjääri kaevandamisloa

taotluse kohta“.

7. Anti määrus „Saarde Valla-
volikogu 19.09.2018 määruse nr
24 „Projekti „Puuetega inimeste
eluaseme füüsilise kohanda-
mine“ toetuse andmise tingimu-
sed ja kord“ kehtetuks tunnistam-
ine“.

8. Anti määrus „Pädevuse
delegeerimine“.

9. Anti määrus „Vanemate
poolt kaetava osa määra kinni-
tamine Saarde valla koolieelse-
tes lasteasutustes“.

10. Anti määrus „Saarde valla
üldhariduskoolide, huvikooli ja
koolieelsete lasteasutuste aren-
gukavade koostamise, muut-
mise, kinnitamise ja täitmise
kord“.

11. Võeti vastu otsus „Koha-
liku omavalitsuse volikogu vali-
misteks jaoskonnakomisjonide
esimehe, liikmete ja asendusliik-

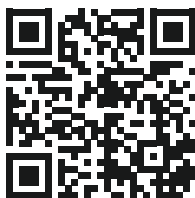
mete nimetamine“.

12. Võeti vastu otsus „Pärand-
vara vastuvõtmine“.

13. Toimus salajane hääletus
Saarde valla tunnustuste andmi-
seks.

14. Vallavanem jagas informat-
siooni ja vastas volikogu liikmete
küsimustele.

Istung on järelvaadatav: [https://
www.youtube.com/live/xTPST-
N6mLE4](https://www.youtube.com/live/xTPST-N6mLE4)

09. oktoobril 2025 toimus Saarde
Vallavolikogu istung Kilingi-

Nõmme Klubis. Istungil osales 13
volikogu liiget. Istungi päevakor-
ras oli 5 päevakorrapunkti.

1. Võeti vastu otsus „Vallavara
võõrandamine enampakkumise
korras“.

2. Võeti vastu otsus „Seisuko-
had Keskkonnaagentuuri uurim-
musele „Reiu jõe hüdroloogilise
režiimi ja Kikepera looduskait-
seala taastamise mõju Surju
piirkonna ülejutusriskidele““.

3. Saarde valla elanikkonna-
kaitse tegevustest andis ülevaate
elanikkonnakaitse ja kogukonna-
töö spetsialist Mairi Lilleleht.

4. Saarde Kommunaal OÜ
tegevustest andis ülevaate Saarde
Kommunaal OÜ juhatuse liige
Riho Lääts.

5. Informatsioon.

Volikogule esitatud selgitus-
taotluse luges ette Kilingi-Nõmme
Gümnaasiumi direktor. Vallava-

nem edastas vallavalitsuse seisukoha.

Vallavanem jagas informat-
siooni.

Istung on järelvaadatav:
[https://www.youtube.com/
watch?v=gQ3sgZvy9kE](https://www.youtube.com/watch?v=gQ3sgZvy9kE)

Kõigi Saarde Vallavolikogu
otsuste, määruste ja protokolli-
dega on võimalik tutvuda Saarde
valla dokumendiregistris, mille
leiate veebilehelt www.saarde.ee.
Vallavolikogu määrused avalda-
takse ka elektroonses Riigi Teata-
jas www.riigiteataja.ee.

Saarde vallal on uus arengukava

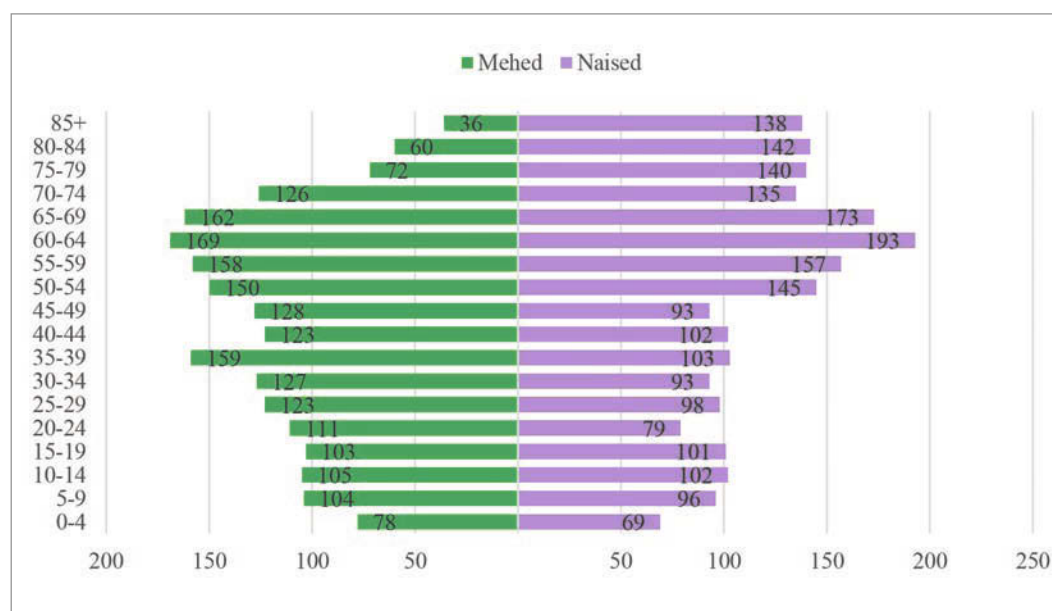
Saarde Vallavolikogu 18.09.2025
määrusega nr 69 „Saarde valla
arengukava 2026-2035 ja eelar-
vestrateegia 2026-2029“ võeti
vallavolikogu poolt vastu uus
Saarde valla arengukava, mis
jõustub 01.01.2026. Sellega sai
hetkeks punkti uue arengukava
koostamise pikk protsess. Praegu
kehtiv arengukava koostati 2018.
aastal ning vajas seetõttu põhja-
likku sisulist uuendamist.

Uue arengukava kandvateks
alustaladeks on neli strateegilist
valdkonda, milleks on: 1. Hea
elukeskond igas eas inimesele;
2. Kvaliteetsed ja kättesaadavad
teenused; 3. Ettevõtlust ja turismi
võimestav keskkond; 4. Turvaline,
ennetustegevusele suunatud ja
kogukondlikult aktiivne elupaik.
Valdkondlike väljakutsete ja vaja-
duste lahendamiseks on arengu-
kava tegevuskavas seatud konk-
reetseid strateegilised eesmärgid
ja tegevused.

Olulisematest uuendustest on
arengukava sisulises osas käsit-
letud lisaks muudele traditsioo-
nilistele teemadele ka elanik-
konnakaitse ja kriisivalmiduse
valdkonda, mis viimaste aasta-
tega on tugevalt omavalitsuste
igapäevategevustesse lisandunud.
Olulise uuenduskuuri läbis aren-
gukava tegevuskava. Varasemaga
võrreldes käsitleb tegevuskava
suuremas mahu lisaks investee-
ringutele ka muid strateegilisi
tegevusi, mida valdkondlike ees-
märkide saavutamiseks on vaja
teha. Igale tegevuskava tegevusele
on määratud vastutaja ning täiesti
uena on igale strateegilisele
eesmärgile määratud mõõdikud,
millede iga-aastase seiramisega
on võimalik mõõta, kas eesmärgi
saavutamisele on lähemale jõutud
või mitte. Mõõdikud võimaldavad
tegevusi paremini planeerida ning
annavad teostajatele märku, kas ja

Rahvaarv soo järgi Saarde vallas 2018-2025 (allikas: Statistikaamet)

Rahvastiku soolis-vanuseriline jaotus Saarde vallas seisuga 01.01.2025
(allikas: Statistikaamet).

kuidas on tehtud tegevustega edenenud.

Kogu arengukava dokumentatsioo-
niga on võimalik täpsemalt tutvuda
Saarde valla kodulehel aadressil [https://
saarde.ee/arengukavad](https://saarde.ee/arengukavad), kuid esitame
siin mõningad arengukava avalikel aru-
teludel enim huvipakkunud andmed.

Statistikaameti rahva ja eluruumide

loenduse andmeil oli Saarde valla ela-
nike keskmine vanus 2000. aastal 38,8,
2011. aastal 44,1 ja 2021. aastal 46,3 aastat.
01.01.2025 seisuga on Saarde valla
elanike keskmine vanus 46,9 aastat.
Seega nähtub andmetest, et valla elanike
keskmine vanus tõuseb.

	2018	2025	Muutus
Saarde valla täpsusega	46	29	-17
Allikukivi küla	129	123	-6
Ilvese küla	111	93	-18
Jaamaküla	98	101	3
Jäärja küla	53	61	8
Kalda küla	66	60	-6
Kalita küla	90	57	-33
Kamali küla	35	36	1
Kanaküla	58	38	-20
Kikepera küla	24	23	-1
Kilingi-Nõmme linn	1682	1513	-169
Kõveri küla	3	10	7
Kärsu küla	37	29	-8
Laiksaare küla	80	77	-3
Lanksaare küla	8	6	-2
Leipste küla	89	65	-24
Lodja küla	116	105	-11
Lähkma küla	27	25	-2
Marana küla	21	12	-9
Marina küla	22	17	-5
Metsaääre küla	146	149	3
Mustla küla	17	14	-3
Oissaare küla	17	15	-2
Pihke küla	4	5	1
Rabaküla	92	105	13
Reinse küla		21	21
Reinu küla	23	25	2
Ristiküla	85	76	-9
Saarde küla	287	256	-31
Saunametsa küla	18	13	-5
Sigaste küla	79	73	-6
Surju küla	262	242	-20
Tali küla	245	181	-64
Tihemetsa alevik	386	407	21
Tuuliku küla	2	1	-1
Tõlla küla	77	56	-21
Veelikse küla	79	78	-1
Viisireiu küla	61	50	-11
Väljaküla	47	43	-4

Elanike arv valla asustusüksuste
võrdluses 2018 ja 2025 (allikas: Saarde
vallavalitsus)

Saarde Vallavalitsuse istungitel

17. septembril toimunud istungil

- 1. Anti korraldus raha eraldamiseks lauluvõistlusel osalemise kulude katteks.
- 2. Anti kolm korraldust õpetasu vähendamiseks.
- 3. Anti korraldus seoses toimingupiiranguga hallatava asutuse juhi ülesande täitmiseks.
- 4. Anti ehitusluba aadressile Pärnu maakond, Saarde vald, Saarde küla, Paisu puurkaevu rajamiseks.
- 5. Anti kasutusluba mitteeluhoone kasutusele võtmiseks asukohaga Pärnu maakond, Saarde vald, Allikukivi küla, Valga mnt 1.
- 6. Anti kasutusluba mitteeluhoone kasutusele võtmiseks asukohaga Pärnu maakond, Saarde vald, Sigaste küla, Undi.
- 7. Anti kasutusluba 2x15 kW võimsusega päikeseelektrijaama kasutusele võtmiseks asukohaga Pärnu maakond, Saarde vald, Laiksaare küla, Rooni.
- 8. Anti korraldus liikluskorralduse muutmiseks: paigaldada Saarde vallas, Kilingi-Nõmme linnas, Sambla tänavale liiklusemärgid nr 172, nr 688b, nr 232, nr 421, nr 231, nr 422, nr 543 ja nr 544 ning teekattemärgised teeservale jalakäijate liiklemiseks ning teekattemärgis „ülekäigurada“.
- 9. Anti korraldus seada Pärnu maakonnas Saarde vallas Tali külas Seltsimaja tee (katastritunnus 78201:003:0200, kinnistu registriosa nr 9274150, sihtotstarve transpordimaa 100%, PARI-ID 919632) tähtajatu sundvaldus Elektrilevi OÜ (registrikood 1105857, aadress Veskiposti 2, Tallinn) kasuks. Sundvalduse ala pindala on ligikaudu 76 m².
- 10. Toimused arutelud: kooskõlastati Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi töötajate koosseis; Arutati võimaliku Pärnu linnaga sõlmitava lepingu küsimust seoses alates 01.09.2025 Pärnumaa kohalike omavalitsuste elanikele parkimissoodustuse võimaldamisega. Omavalitsusele tähendab sellisel kujul sõlmistav leping üle 10 000 euro suurt kulu, milleks eelarvesse vahendeid planeeritud ei ole. Vallavalitsuse seisukoht on loobuda Pärnu linnaga Pärnu linna parkimiskorralduse toetamise lepingu sõlmimisest. Kui valla elanikel, kelle püsiv elukoht (so mille aadressiandmed on kantud Eesti rahvastikuregistrisse) asub Saarde vallas, tekib laste abivajadusest tulenevalt vajadus käia Pärnu linnas, näiteks tugiteenuseid kasutamas, ning sellega kaasnevad parkimiskulud suurenevad märkimisväärselt ja raskendavad pere majanduslikku toimetulekut, on perel võimalus pöörduda vallavalitsuse poole ja taotleda lisatoetust. Vallavalitsus hindab sellisel juhul pere abivajadust ning eraldab vajaduse korral lisatoetuse Pärnu linna parkimiskulude hüvitamiseks.

23. septembril toimunud istungil

- 1. Anti korraldus lubada Surju Rahvamajas avaliku ürituse korraldamine 08.10.2025 kell 14.00-17.00.
- 2. Anti korraldus lubada Kilingi-Nõmme Klubis avaliku

- ürituse „Saarde valla sünnipäev“ korraldamine 11.10.2025 kell 18.00-23.55.
- 3. Anti korraldus lubada Kilingi-Nõmme Klubis avaliku ürituse korraldamine 02.10.2025 kell 12.00-14.00.
- 4. Anti korraldus Saarde Vallavalitsuse tänukirja andmiseks.
- 5. Volikogu määruse eelnõu „Määruste kehtetuks tunnistamine“.
- 6. Anti korraldus hajaasustuse programmi projekti elluviimise lõpetamiseks seoses toetuse saaja toetusest loobumisega.
- 7. Kinnitati Pärnu maakonnas Saarde vallas Kamali külas asuv Karjääri kinnistu (registriosa nr 2602206, katastritunnus 71101:004:0083, sihtotstarve mäetööstusmaa 100%, pindala 12,83 ha) võõrandamiseks korraldatud avaliku kirjaliku enampakkumise protokoll ja tunnistati avalik kirjalik enampakkumine nurjunuks, kuna enampakkumisele ei esitatud ühtegi pakkumist.
- 8. Anti korraldus viia läbi Saarde vallas Kamali külas asuva Karjääri kinnistu (registriosa nr 2602206, katastritunnus 71101:004:0083, sihtotstarve Mäetööstusmaa 100%, pindala 12,83ha) avalik kirjalik elektrooniline enampakkumine alghinnaga 100 000 eurot.
- 9. Kinnitati Pärnu maakonnas Saarde vallas Kilingi-Nõmme linnas asuv Saarde tn 20 hoonestatud kinnistu (registriosa nr 1671706, katastritunnus 30601:005:0037, sihtotstarve elamumaa 100%, pindala 4086 m²) võõrandamiseks korraldatud avaliku kirjaliku enampakkumise protokoll ja tunnistada avalik kirjalik enampakkumine nurjunuks, kuna enampakkumisele ei esitatud ühtegi pakkumist.
- 10. Otsustati volikogule edastada otsuse eelnõu „Vallavara võõrandamine enampakkumise korras“.
- 11. Suurendati Osäühing Saarde Kommunaal osakapitali ainuosa rahalise sissemaksega summas 59 600 eurot, millest 1000 euroga suurendatakse osa nimiväärtust 227 000 euronni ja ülejäänud 58 600 eurot kantakse ülekursiga omakapitali.
- 12. Anti korraldus reservfondist raha eraldamiseks Saarde valla Väikese Vapimärgi preemia rahaliseks autasuks.
- 13. Anti korraldus Saarde valla Väikese Vapimärgiga kaasneva rahalise autasu maksmiseks.
- 14. Tunnistati kehtetuks Saarde Vallavalitsuse 22.11.2018 määruse nr 3 „Koduteenuse osutamise kord“.
- 15. Kehtestati koduteenuse hinnakiri.
- 16. Kinnitati Saarde Vallavalitsuse 2025. aasta hankeplaan.
- 17. Anti kuus sotsiaalvaldkonna korraldust.

01. oktoobril toimunud istungil

- 1. Kinnitati Kilingi-Nõmme lasteade Kröll hoolekogule koosseis.
- 2. Anti korraldus õppetasu vähendamiseks.
- 3. Anti korraldus asendushooldusteenusel lastele garantiikirja

- väljastamiseks.
 - 4. Anti ehitusluba aadressile Pärnu maakond, Saarde vald, Kamali küla, Tanieli puurkaevu rajamiseks.
 - 5. Väljastati reklaamiluba Pindi Kinnisvara OÜ-le. Reklaami asukoht Pärnu tn 37 Kilingi-Nõmme linn, Saarde vald, Pärnu maakond. Eksponeerimise ajavahemik 01.10.2025 kuni 01.09.2026.
 - 6. Väljastati reklaamiluba Valimisliidule Súdamega Saardes. Reklaami asukohad Pärnu tn 42 Kilingi-Nõmme linn, Asuveere tee 4 Tihemetsa alevik, Allika Ristiküla. Eksponeerimise ajavahemik 01.10.2025 kuni 31.10.2025.
 - 7. Anti korraldus paigaldada Saarde vallas, Rabakülas, Rabametsa- Ilvese teele kaks liiklusemärgi (nr 172) koos kahe lisateatetahvliga (nr 821) vastavalt korralduse lisas välja toodud asukohtadele. Teade liikluskorralduse muudatustest avaldatakse Saarde valla ametlikes infokanalites.
 - 8. Anti korraldus vallavara koormamiseks
 - 9. Anti korraldus juubeliteetuste maksmiseks.
 - 10. Anti viis sotsiaalvaldkonna korraldust.
 - 11. Otsustati edastada volikogule otsuse eelnõu „Seisukohad Keskkonnaagentuuri uurimusele „Reiu jõe hüdroloogilise režiimi ja Kikepera looduskaitseala taastamise mõju Surju piirkonna ülejutusriskidele““.
- 08. oktoobril toimunud istungil**
- 1. Anti ehitusluba aadressile Pärnu maakond, Saarde vald, Jäärja küla, Uue-Ülejärve puurkaevu rajamiseks.
 - 2. Anti ehitusluba aadressile Pärnu maakond, Saarde vald, Lodja küla, Tihase puurkaevu rajamiseks.
 - 3. Kiideti heaks Maie Pahki 05.10.2025 esitatud hajaasustuse programmi 2024. a projekti „Kanalisatsioonisüsteem“ lõpparuanne.
 - 4. Anti korraldus paigaldada Saarde vallas, Kilingi-Nõmme linnas, Sambla tänavale liiklusemärgid nr 172 (2 tk), vastavalt korralduse lisas välja toodud asukohtadele. Teade liikluskorralduse muudatustest avaldatakse Saarde valla ametlikes infokanalites.
 - 5. Anti korraldus reservfondist raha eraldamiseks 1858 eurot Sambla 9 asuva Kilingi-Nõmme skatepargi remondiks.
 - 6. Anti korraldus reservfondist raha eraldamiseks 2989 eurot Surju teeninduskeskuse (Valla, Surju küla, Saarde vald) vihma-veesüsteemi remonttöödeks.
 - 7. Anti korraldus seada Pärnu maakonnas Saarde vallas Kilingi-Nõmme linnas Eha tänav kinnistule (katastritunnus 30601:007:0018, kinnistu registriosa nr 7264550, sihtotstarve transpordimaa 100%), PARI-ID 967889) tähtajatu sundvaldus Elektrilevi OÜ (registrikood 11050857, aadress Veskiposti 2, Tallinn) kasuks. Sundvalduse ala pindala on ligikaudu 40 m².
 - 8. Anti neli sotsiaalvaldkonna korraldust.
 - 9. Saarde Vallavalitsuse tänu-

- kirja andmine.
- 10. Arutelud:
 - 1) Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi direktor edastas volikogule ja kooli pidajale ehk vallavalitsusele selgitustaotluse seoses Saarde Vallavolikogu liikme ja EKRE 2025. a KOV valimiste esinumbri Margus Kuke avalike väidete ja tegevusega sotsiaalmeediakanalis 03. oktoobril 2025. Vallavalitsus tutvus selgitustaotlusega. Vallavalitsuse ühehäälnelne seisukoht volikogu liikme Margus Kuke postituse osas on alljärgnev: Vallavalitsus mõistab hukka avalikud solvavad arvamused, mis ei põhine faktidel ja kahjustavad kooli töötajate mainet ning töörahu koolis. Meie kooli töötajad väärivad lugupidavat kohtlemist ja kaitset põhjendamatute rünnakute eest. Vallavalitsus, kui kooli pidaja väljendab üheselt toetust kooli töötajatele ning seisab kindlalt kooli töötajate ja kooli hea nime kaitsel ning ootab samasugust vastutustundlikku käitumist kõigilt, k.a avaliku elu tegelastelt.
 - 2) Saarde Vallavalitsusele esitati ettepanek Kiriku tänav 12 kinnistu esine, kus autot parkides tekib igal aastal järjest suurem mudakiht ja lomp, teha korda ettepaneku esitaja enda kuludega, mis tähendaks väikse kihi pinnase koorimist ja sinna kanga ning peenkillu paigaldamist. Vallavalitsus arutas esitatud ettepanekut ja nõustus ühehäälselt ettepanekuga tingimustel, et planeeritud ala (valla maa) pinnasetööde teostamine ei anna teostajale õigust seda ala kasutada ainult endal, vaid on kasutamiseks vajadusel kõigile.
 - 3) Saarde vald teeb igal aastal kõikidele Saarde valla lasteaedades ja põhikoolides õppivatele lastele jõulupakid. 2025. aasta jõulupakkide osas otsustati lasteaedade ja koolide esindajate heakskiidul toimida järgmiselt: lasteaiad valivad välja mõne arendava mänguasja või raamatu ning vallavalitsus korraldab asjade tellimise ja lasteni jõudmise; koolide osas korrutatakse vallavalitsuse poolt kinnitatud jõulupaki väärtus (2025. a 5 eurot) igas klassis käivate laste arvuga ning nii kujuneb iga klassi jaoks summa, mille ulatuses kaetakse arendavate kultuuriliste või sportlike ühistegevuste kulusid. Kool korraldab ühistegevused, arved edastatakse Saarde Vallavalitsusele ning arvetele tuleb lisada viide “jõulupakid”.

14. oktoobril toimunud istungil

- 1. Anti luba Kilingi-Nõmme Klubis avaliku ürituse korraldamiseks 31.10.2025 kell 19.00-21.00 (Lauri Saatpalu ja Peeter Rebase kontserti).
- 2. Kinnitati Surju Kooli hoolekogu koosseis.
- 3. Anti ehitusluba aadressile Pärnu maakond, Saarde vald, Sigaste küla, Mändmetsa puurkaevu rajamiseks.
- 4. Anti ehitusluba aadressile Pärnu maakond, Saarde vald, Tõlla küla, Vanausse puurkaevu rajamiseks.
- 5. Anti ehitusluba Pärnu maakond, Saarde vald, Kilingi-Nõmme

- linn, Eha tänav/Eha tn 1b kinnistute 0,4 kV maakaabelliini ja 0,4 kV liitumiskilbi rajamiseks.
- 6. Anti kasutusluba üksikelamu kasutusele võtmiseks asukohaga Pärnu maakond, Saarde vald, Rabaküla, Ees-Männi.
- 7. Väljastati reklaamiluba EKRE Saarde valla osakonnale; välireklaami asukoht: Valga mnt 1 (katastritunnus 71101:006:0108), Allikukivi küla, Saarde vald, Pärnu maakond; eksponeerimise ajavahemik: 14.10.2025 kuni 31.10.2025.
- Keelduti reklaamilubade väljastamisest EKRE Saarde valla osakonnale reklaamiloa väljastamisest järgmistes asukohtades: 1) Kirsimetsa (katastritunnus 75601:001:0162), Ilvese küla, Saarde vald; 2) Kamali tee 17 (katastritunnus 71101:005:0044), Tõlla küla, Saarde vald; 3) Pärnu tn 4 (katastritunnus 30601:001:0114), Kilingi-Nõmme linn, Saarde vald.
- 8. Anti korraldus hajaasustuse programmi projekti elluviimise lõpetamiseks seoses toetuse saaja toetusest loobumisega.
- 9. Anti korraldus üürilepingu pikendamiseks.
- 10. Eraldati reservfondist 6845 eurot Pargi 4 ja Pargi 1a Kilingi-Nõmme linn ATS ja AVS teostamise töödeks.
- 11. Anti korraldus viia läbi Saarde vallas Kilingi-Nõmme linnas asuv Saarde tn 20 hoonestatud kinnistu (registriosa nr 1671706, katastritunnus 30601:005:0037, sihtotstarve elamumaa 100%, pindala 4086 m²) avalik kirjalik elektrooniline enampakkumine alghinnaga 15 000 eurot.
- 12. Anti otsustuskorras mittetulundusühingu Surju-Ilvese küla Selts (registrikood 80203272) tasuta kasutusse Pärnu maakonnas Saarde vallas Surju küla asuv Valla kinnistu osa (katastritunnus 75601:001:0223, ühiskondlike ehitiste maa 100%, kasutusala pindala 875 m² skatepargi renoveerimise, kasutamise, hooldamise ja avaliku kasutamise võimaldamise eesmärgil ning pikendada sellega mittetulundusühingu Surju-Ilvese küla Selts ja Surju Vallavalitsuse vahel sõlmitud tasuta kasutamise lepingut nr 6-12.5/194 kuni 01.10.2029.
- 13. Anti neli sotsiaalvaldkonna korraldust.
- 14. Anti korraldus katastriüksuse jagamiseks, sihtotstarvete ja lähiaadresside määramiseks.
- 15. Anti korraldus katastriüksuse jagamiseks, sihtotstarvete ja lähiaadresside määramiseks.
- 16. Anti korraldus katastriüksuse jagamiseks, sihtotstarvete ja lähiaadresside määramiseks.
- 16. oktoobril toimunud istungil**
 - 1. Kinnitati riigihanke nr 300366 „Lumetõrjetööde teostamine Saarde vallas 2025/2026 talveperioodil“ tulemused.
 - 2. Määrati rahaliste tehingute tegijad.
- Vallavalitsuse istungite protokolli* *dega ja juurdepääsupiiranguteta korraldustega on võimalik tutvuda Saarde valla dokumendiregistris, mille leiate veebilehelt www.saarde.ee*

Õpetaja silmi säratavad uudishimulikud õpilased

Rahvusvahelise õpetajate päeva ja „Eestimaa õpib ja tänab” Pärnu gala järel tunnustas tavakohaselt oma haridustöötajaid Saarde vald keskses Kilingi-Nõmme klubis, kus koosolemisele lisas värvi vaskpuhkpilliansambel Brassical. Taustaks teadmine, et 2025. aasta Pärnumaa haridustöötajate pjedestaalil seisab aasta klassiõpetajana Mare Tallo ja aasta haridusteoga projekt „Keelesillad” (Anne Aasamets, Laine Ülemaante) Kilingi-Nõmme gümnaasiumist.

Tervituskõnes ütles Saarde vallavanem Raivo Ott, et kiiresti muutuv maailmas on õpetajate roll varasemast olulisem, sest nad ei õpeta ainult oma ainet, vaid kujundavad inimesi ja ehitavad seeläbi tugevat kogukonda.

Tunnustatavate tutvustaja rollis Margit Schmidt jutust selgus, kes on Baltimaade parim logistik, aasta Kröll, naine nagu orkester, kolleegide kookidega nuumav IT spetsialist.

„Kui meie majas on vaja kiiret lahendust, on alati olemas üks inimene, kes liigub ringi sama vilkalt kui

sekundiseier ja lisaks sellele, et ta on valmis aitama ja hoiab sujuvalt töös asutuse IT, jõuab ta kooli tuua selliseid kooke, et dieet läheb meelest,” kõlas esimene aplaus Kilingi-Nõmme gümnaasiumi IT spetsialisti Asko Aru auks.

Gümnaasiumiperest said suure aitähhiga tänatud algklasside õpetaja Helle Pärnpuu, eesti keele ja kirjanduse õpetaja, logopeed Ly Kuningas, halduspersonalist Deivy Valgma, eripedagoog Kristi Ollino ja õppejuht Kairi Kaldoja.

Asko Aru rääkis, et tal läheb Kilingi-Nõmmes teine õppeaasta ja kuigi ta on IT peal, lähtub ta põhimõttest, et kui midagi on vaja teha, siis tuleb teha. Vihjet kolleegide nuumamisele kookidega seletas Aru oma hobiga. Tema firmakook on kohupiimakook, mis „läheb kõigile nii töö juures kui sõprade hulgas” ja kuhu on pandud kohupiima, tordipulbrit, hapukoort, muna, kaunistuseks marju.

„Selline märkamine on õpetajatele kindlasti väga vajalik, et teised teaksid ka, kes on hariduse kohta pealt head tööd teinud, sest see on

keeruline ja raske töö, paljud õpetajad ju põlevad läbi, aga tänapäev näitab, et meil on häid õpetajaid,” arutles Aru.

Kilingi-Nõmme lasteaiast Kröll pälvisid tunnustuse õpetaja Janika Keller ja õppejuhi Anu Lember. Kellerit nimetavad mudilased lemmikõpetajaks, Lemberi kohta mainivad kolleegid, et ta on eeskujuks positiivse hoiaku, õppimisvalmiduse ja koostöötahtega ning pärjasid ta aasta Krölliks.

„See oleneb inimesest, et kas sa oled sündinud lasteada või ei. Mina olen, mulle meeldib seal, mulle meeldivad need väljakutsed ja tunnen end seal väga hästi,” ütles Lember, kahe lapse ema. „Aasta Kröll on kolleegide tunnustus, mis annab indu üha enam projekte rakendada, töörühmi arendada ja sellest aastast oleme Krölliga „Rohelise kooli” programmis. Aga töörõõmu toob kõige lihtsam: lähed rühma, laps kallistab sind ja ütleb, et sa oled täna nii ilus, sul on ilus kleit.”

Surju koolist ja lasteaiast jäid koduvalla tunnustamise sõelale lasteaiatõpetaja Tiina

Padul, õpetaja Riina Kohtla ja võõrkeeleõpetaja Veronika Meibaum.

„Sattusin kooli poolkoge-mata, ajutiselt, aga olen juba 11 aastat,” mainis Meibaum, kes valdab nelja võõrkeelt ja on koolitöö kõrval tuntud giidina.

„Arvan, et õpetaja suudab õpilastele anda seda rohkem teadmisi, kui ta tegeleb veel millegagi. Mina räägin lastele Pärnu ajalooost läbi oma ainete, see on ka lisandväärtus. Meil on õpilased teinud loovtöid kodukoha ja oma pere teemadel, nii et kool on selles mõttes tänuväärne koht, kus kõike saab omavahel põimida, nii võõrkeele õpet, kodukoha pärimust kui ka kõike muudki,” rääkis ta.

Meibaumi arvates panevad õpetaja silmad särama eelkõige õpilased, kellele läheb õpetaja räägitu korda. „Kui kuulen, et vahetun-nis veel arutatakse selle üle, mida tunnis rääkisime, läheb see tõeliselt korda, aga minu silma paneb särama ka kooli juhtkond, kes on ääretult toetav, et õpetajad oleksid loovad, oma tegemistes iseseisvad.”

Kilingi-Nõmme muu-

sikakooli akordioniõpetaja Önnela Teearu on „naine nagu orkester”. Tema juhendamisel on kooli akordionistid esinenud valla sündmustel, ta korraldab akordionimuusikapäevi ja festivale, on oma orkestriga osalenud teatri- ja muusikaakadeemia meistrikursustel. Teearu töötab muusikakoolis 1984. aastast. Kolleegide sõnul on ta suure ja avatud südamega õpetaja, kes märkab iga õpilast, lähtub nende võimetest, toetab arengut.

Valla tänukirjaga väärtustus viie pühendunud pedagoogi panus järgmise põlvkonna harimisel. Lilled ja tänapäber andsid vallavanem Raivo Ott ja abivallavanem Külli Karu rahvatantsurühmade juhendajale Eve Sinijärvele, muusikaõpetajatest kaksikõdedele Piia Salomonile ja Tiia Hermannile, koolijuhtidele Heidi Kodasmaale ja Erli Aasametsale, Kröllli direktorile Evi Lapile.

Baltimaade parimaks logistikuks tituleeritud gümnaasiumi õppejuht Kairi Kaldoja on sama kooli vilistlane, kes naasis saksa keele filoloogi ja inglise keele õpetajana kodulinna.

„Gümnaasiumihoones on tehtud põhjalik remont. Mul on võrdlusmoment, kui käisin siin koolis, toimusid värskenduskuurid, aga näha ja saada osa sellest, kuidas minu oma koolimaja saab kaasaegsema ilme, on siiras rõõm ja tunnen, kuidas kolleegid ja õpilased hingavad värske rütmis,” võrdles ta „enne ja nüüd”, kuigi suuremõõdi ajal oli vaja ümber korraldada kogu koolitöö.

Õppejuhina on Kaldojal tulnud varemgi tööd teha keerulistel perioodidel, nagu Covidi ajal, mis tuli haridussüsteemil üle elada või Ukraina põgenikekriis, mis tuli koolirahvale üleöö ja kiireid lahendusi oli kohe vaja. „Jaa, see võib ka nii olla, et õhtutunnid venivad pikaks ja nädalavahetustest saavad tööpäevad, aga aia-töö on selline koht, kus ma ennast maandan, käin klubis seltskonnatantsu kursustel, valla mälumänguvõistkonnas ja kui mahti jagub, tegelen joogaga,” rääkis Kaldoja, kuidas ta ennast vormis hoiab ning lisas, et väga palju energiat annab koolis toetav kollektiiv.

Silvia Paluoja

Globalstar laiendab Eestis Saarde vallas asuvat maajaama, et toetada kolmanda põlvkonna C-3 kosmoseside süsteeme

Globalstar avaldas 22.09.2025 pressiteate, milles annab teada, et kahekordistab oma Eestis asuva maajaama suurust, et toetada kolmanda põlvkonna C-3 kosmoseside teenuseid. Laiendus toetab täiustatud kosmoseside teenuseid (*mobile satellite services*) kogu Põhja-Euroopas.

Globalstar rajas esimese maajaama Saarde valda 2021. aastal, mil paigaldati esimesed kolm 6-meetrist antenni ja muu vajalik taristu. 22.09.2025 avaldatud pressiteate kohaselt kahekordistab Globalstar maajaama, lisades kolm 6-meetrist antenni koos muu vajaliku, et toetada oma kolmanda põlvkonna C-3 kosmoseside süsteeme ja laiendatud teenuseid kogu Euroopas. Eestis tehtava täiendava investeeringu suurus on ligikaudu 9 miljonit dollarit. Maajaama laiendustöid teostab Eesti ettevõtte AS Connecto.

„Meie Eesti maajaam, nagu ka meie rajatised Kreekas, Hispaanias ja Prantsusmaal, toetavad miljonitele Euroopa inimestele vajalikku kriitilise tähtsu-

sega sidevõrku, sealhulgas hädaabiteenuseid“ ütles L. Barbee Ponder, Globalstar'i asepresident.

„Globalstar on hea näide ettevõttest, mis pakub regioonis uuenduslikke ja elulise tähtsusega telekommunikatsiooniteenuseid. On tunnustav, et Eesti majanduskeskkond sobib hästi selliste väärtusahelate jaoks. Maajaama laiendus annab meile kindlustunde kosmosesektori edasiseks arendamiseks,” ütles Mihkel Kärge, Eesti Ettevõtluse ja Innovat-

siooni Sihtasutuse piirkondlik investorkonsultant.

„Meil on hea meel toetada Globalstar'i maajaama laienemist Kilingi-Nõmmes,” ütles Saarde abivallavanem Külli Karu. „Need rajatised pakuvad satelliitsidet inimestele kogu Euroopas, kes muidu oleksid kriisi- või hädaolukorras ühenduseta, ning oleme uhked, et Globalstar jätkab meie piirkonna usaldamist sellesse taristusse investeerimisel. Vallale on oluline olla kindel partner ja panus-

tada investeeringu õnnestumisse, näidata, et oleme avatud erinevatele investeerimisettepanekutele ja usaldusväärsed partnerid.”

„Selle teatega jätkame tihedat koostööd Eesti riigi ja Saarde vallaga,” ütles Ponder. „Lisainvesteeringud Eestisse ja teised rahvusvaheliste maajaamade laiendused toetavad kriitilisi sideteenuseid piirkondades, kus ei ole maapealset mobiilsidevõrku või kus maapealsed mobiilsidevõrgud on häiritud loodusõn-

Globalstar'i asepresident L. Barbee Ponder sümboolselt maajaama laiendust alustamas

netuse või inimtekkeliste sündmuste tõttu. Hiljutised kogu maailmas toimunud metsapõlengud, orkaanid USA-s ja elektrivõrkude rikked Euroopa linnapiirkondades loovad olukordi, kus satelliitside ühendused on eluliselt vajalikud.”

Eesti on osa ulatuslikust ülemaailmsest laienemisest, mis hõlmab kuni 90 uut

jälgimisantenni, mis toetavad Globalstari kolmanda põlvkonna C-3 kosmoseside süsteeme. See tähendab olulist investeeringut võrgu funktsionaalsusesse, mahutavusse ja tulevikukindlusesse, mille eesmärgiks on toetada uue põlvkonna teenuseid sadadele miljonitele inimestele üle kogu maailma.

Saarde tuulepargi edasiarenduse eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise ajakavast

Saarde Vallavolikogu algatas 15. augustil 2024 otsusega nr 148 Saarde valla olemasoleva tuulepargi edasiarenduse eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise koos vajalike uuringute läbiviimisega tuulepargi ja selle toimimiseks vajaliku taristu rajamiseks sobivaima asukoha leidmiseks.

Saarde Vallavalitsus korraldas planeerimisseaduse § 100 alusel kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvaliku lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi avaliku väljapaneku 3. detsembrist 2024 kuni 6. jaanuarini 2025. Avalikule väljapanekule järgnevalt toimusid planeerimisseaduse § 101 alusel kaks avalikku arutelu. Esimene toimus 6. veebruaril 2025 Kilingi-Nõmme Klubis, teine oli planeeritud 10. veebruariks Tihemetsa Huvi-ja Spordikeskusesse, aga koosolekuruumide kastutuskõlbmatuks muutumise tõttu toimus ka teine arutelu Kilingi-Nõmme Klubis.

Avalikel aruteludel tutvustati eriplaneeringu protsessi ja ajakava, avaliku väljapaneku kestel esitatud kirjalikke arvamusi ja vallavalitsuse seisukohti nende kohta. Räägiti planeeringuga seotud tegevustest ja eesmärkidest, põhjendati asukoha eelvaliku lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmis toodut ning vastati esitatud küsimustele.

Planeerimisseaduse § 102 alusel tehti avaliku väljapaneku ja avalike arutelude tulemuste põhjal eriplaneeringu lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmis vajalikud muudatused. Väljapanekul olnud programmi ja täiendatud (töö versioon 19.02.2025) lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi leiab valla koduleheküljelt eriplaneeringute alt. Mõlemas dokumendis on loetelu kõikidest uuringutest (vt tabel 2-3), mis on vajalikud planeeringulahenduse ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande koostamiseks. Uuringud hõlmavad nii elusloodust – linnud, nahkhiired, taimed, aga ka sotsiaalmajanduslikku osa, sh müra, varjutus ja visualiseeringud. Tänaheks on uuringutest valmis saanud nahkhiirte ja taimestiku uuringud, teiste uuringute koostamine veel jätkuvalt käib.

Pane tähele, et hilisemas lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi töö versioonis on tabel (lk 43) pisut täienenud seoses käesoleva aasta veebruarikuu avalikul arutelul tehtud ettepanekuga teostada täiendav imetajate uuring.

Uuring on tänaseks töös ja selle valmimise tähtaeg on 2025. aasta detsember, mistõttu ei ole võimalik lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruannet enne koostama hakata, kui kõik uuringutulemused on selged.

Oluline sisend koostatavasse lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamisse tuleb ka olemasoleva Saarde tuulepargi järeelseirest (haudelinnustik, väike-konnakotkas ja nahkhiired). Seni on koostatud väike-konnakotka 2022. ja 2023. a ning hukkunud lindude ja nahkhiirte 2023. ja 2024. a seirearuanded ning esitatud need Keskkonnaametile ja Keskkonnaagentuurile. Hetkel on koostamisel väike-konnakotka (2024. a) ja haudelinnustiku aruanded ja analüüsimisel on juba ka 2025. aasta väike-konnakotka andmeid.

Väike-konnakotka seiret teostab MTÜ Kotkaklubi ning eksperdiks on Urmas Sellis. Ornitoloogidel nagu kõikidel ekspertidel lasub selles protsessis suur vastutus, nad on oma tööd tehes põhjalikud. Tulemuste analüüsimine ja järeldustele jõudmine nõuab pikki vaatlustunde, omavahel konsulteerimist ja teaduskirjanduse läbi töötamist. Urmas Sellise sõnul on varasem töö Eesti looduse uurimisel puudulik ja seda ei saa nüüd nii kiiresti järgi teha. 2024. aasta väike-konnakotka järeelseire aruande valmimist võib oodata oktoober/november 2025 ja seejärel 2025. aasta seire aruannet.

Seoses eeltooduga on lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmis prognoositud eriplaneeringu ja mõjude hindamise protsessi orienteeruva ajagraafiku prognoos muutunud. Seda on ka dokumendis rõhutatud, et tegemist on esialgse eeldatava ajakavaga. Vastavalt hetke olukorrale on eeldatavat ajakava pisut ajakohastatud.

Järgmised lähimad etapid:

- Keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande koostamine ja vajalikud uuringud (eeldatavasti oktoober 2025 – jaanuar 2026)
- Aruande esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse avaldamiseks (eeldatavasti veebruar - märts 2026)
- Aruande avalik väljapanek ja avalik arutelu (eeldatavasti mai - juuni 2026)

LISAINFO:

Saarde tuulepargi eriplaneeringu edasiarenduse menetluse käiku saab vaadata siit: <https://saarde.ee/saarde-tuulepargi-edasiarendus>

Tuuleenergiast Saarde vallas – üldplaneeringu tuulealad, detail- ja eriplaneering

Eesti energiamajandust suunab energiamajanduse arengukava ehk ENMAK, mille koostamisel olev versioon seab sihid aastaks 2035. Selle eesmärk on viia Eesti samm-sammult kliimanetraalsuse poole, tagada energiapuuduse ja hoida energia hind tarbijale taskukohane. Kava koostamise algatas Vabariigi Valitsus ja selles lähtutakse nii Eesti kui ka Euroopa Liidu energia- ja kliimapoliitika eesmärkidest. Peamiseks suunaks on kliimanetraalsuse saavutamine kuna on teada, et kliimamuutused on inimtekkelised ja selleks, et muutuste hoogu pidurdada on vajalik püüda kasvahoonegaaside heidet atmosfääris oluliselt vähendada.

Energiamajanduse elluviimiseks ja reaalsete energiat tootvate üksuste kavandamiseks on vajalik läbi viia planeering. Kõige kõrgemal tasemel planeerimise hierarhias on üleriigiline planeering, mis koostatakse kogu Eesti maismaa ja mereala kohta ning milles pannakse paika riigi tasandi ruumilise arengu üldised põhimõtted ja suunised, mis on aluseks järgmise taseme planeeringute koostamiseks. Üleriigilise planeeringu („Eesti 2050”) koostamise algatas Vabariigi Valitsus 2023. aastal ja kliima teemad on olulises fookuses ka seal, sest väljapääsmatu on vältida inimtegevuse soovimatut mõju kliimasüsteemile. Üleriigilise planeeringuga ei määrata tuule- või päikeseparkide asukohti. Konkreetsete parkide rajamiseks tuleb koostada kohaliku tasandi planeeringud. Hetkel kehtiva planeerimisseaduse järgi tuleb tuuleparkidele kui olulise ruumilise mõjuga ehitistele valida asukoht kas üld- või eriplaneeringuga. Asukohavalikule järgneb tuulepargi detailse lahenduse koostamine. Mitmes kohalikus omavalitsuses üle Eesti on täna tuuleenergeetikat kavandav üld- ja eriplaneeringu koostamine pooleli.

Saarde vallas on käesoleval hetkel üldplaneeringu koostamine juba üsna lõpusirgel. Valla üldplaneering koos keskkonnamõju strateegilise hindamisega algatati volikogu otsusega 17. oktoobril 2018 aastal. Üldplaneering koostatakse kogu valla territooriumile ja selle ülesandeks on valla või linna territooriumi või selle osa ruumilise arengu põhimõtete ja suundumuste määratlemine. Seega on üldplaneering kohaliku omavalitsuse põhidokument, millega määratakse kogu valla ruumilise arengu suunad pikaks ajaks (tavaliselt 10–15 aastaks). Doku-

mendis pannakse paika, kus ja millisel määral ning tingimustel võib näiteks arendada uusi elamu- tootmist, teid, kus paiknevad rohealad või võimalikud sobilikud alad tuuleparkidele. Saarde valla üldplaneeringus on tuuleparkide rajamiseks määratud konkreetsed tuuleenergeetika alad. Alade väljakujunemisest annab hea ülevaate üldplaneeringu keskkonnamõjude strateegilise hindamise aruande lisa 2. Saarde valla üldplaneeringut algatab ja kehtestab alati Saarde Vallavolikogu, aga koostamise korraldajaks on Saarde Vallavalitsus.

Tuuleenergeetika kavandamiseks põhimõtteliselt sobivate alade määramine üldplaneeringuga aitab kaasa piirkonna terviklikule ruumilisele arengule, aga tuuleenergia ala olemasolu üldplaneeringus ei taga kohe ehitusõigust. Pärast üldplaneeringu kehtestamist tuleb tuulepargi rajamiseks koostada detailplaneering. Seega on üldplaneeringus määratud tuuleenergeetika ala justkui eeltingimus detailplaneeringu menetluse algatamiseks. Üldplaneeringu koostamise käigus ei teostata detailseid uuringuid, vaid määratakse alad üldisemal tasemel. Pärast üldplaneeringu kehtestamist on võimalik algatada detailplaneering. Selle koostamise käigus ning pärast täpseid loodus- jm vajalikke uuringuid selguvad, kas, kuhu, kui palju ning mis tingimustel üldse oleks võimalik tuulikuid kavandada, kindlasti tuleb käsitleda ka kumulatiivseid mõjusid, sest Saarde vallas on juba üks 9 tuulikuga tuulepark. Oluline osa detailplaneeringu menetlusest on ka kohalike kaasamine, kes võimalike kavandatavate tuulikute mõjualasse jäävad.

Detailplaneeringus määratakse:

- Tuulikute ja teede täpsed asukohad;
 - Tuulikute kõrgus ja tehnilised parameetrid (Saarde üldplaneering on seadnud maksimaalseks kõrguseks kuni 250m);
 - Juurdepääsuteed, platsid;
 - Elektri liitumispunktid ja kaablitrassid.
- Niisamuti nagu üldplaneeringu puhul, on ka detailplaneeringul kindlad menetlusprotsessid, mida tuleb planeeringu korraldajal ehk kohaliku omavalitsusel jälgida (nt seisukohtade küsimine, kooskõlastamine ametiasutustega, avalikud väljapanekud ja arutelud jms). Detailplaneering lõpeb detailplaneeringu kehtestamise või kehtestamata jätmise otsusega.

Lugejal võib tekkida küsimus, miks arendaja Utilitas Wind OÜ taotles eriplaneeringu algatamise protsessi kui ka üldplaneeringus oli määratletud tuuleenergeetika alad ja protsessid on laias laastus sarnased. Käimas on justkui kaks paralleelselt menetlust. Saarde valla üldplaneeringut koostatakse aastast 2018 ning varsti saab täis juba 7 aastat, mis on väga pikk aeg. Kuna Eesti planeerimisseaduses on võimalik olulise ruumilise mõjuga objekte kavandada ka eriplaneeringu abil, siis tegi arendaja selle algatamise taotluse, et võimaliku arendustegevusega enne üldplaneeringu kehtestamist siiski edasi minna. Tänaheks on selgunud, et vähene kogemus kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu koostamise osas pärssib sellega edasi liikumist ning mitte ühtegi planeeringut Eestis ei ole kehtestatud selliselt, et oleks võimalik näiteks detailsest lahendusest loobuda. Seega peab arendaja Utilitas Wind OÜ täna mõistlikumaks menetlust jätkata detailplaneeringu protsessiga, kui üldplaneering on Saarde vallas on kehtestatud. Sellisel juhul eriplaneeringu koostamine lõpetatakse.

Kokkuvõtvalt loovad erinevad arengukavad, planeeringud, seadused ja määrused ning poliitika tuuleenergeetikale tee kohaliku omavalitsuse üldplaneeringusse, aga tuuleenergia ala(de) olemasolu üldplaneeringus ei anna veel koheselt ehitusõigust. Jätkuvalt on vaja läbi viia eraldi menetluse käigus detailsemad keskkonnanuuringud, sest kliimaeesmärkide saavutamist kavandades ei tohi seada ohtu elurikkuse eesmärkide saavutamist. Planeet Maa on meie kõigi kodu – inimesed, linnud, loomad jne. Nii nagu kliimamuutused on inimekkelised, saavad neid ka tagasi pöörata või pidurdada ka vaid inimesed ise. Looduslikule mitmekesisusele üheks kõige ohtlikumaks teguriks on justnimelt kliimamuutused, mille mõjusid aitab leevendada taastuvenergeetika.

LISAINFO:

Täpsemalt leiab erinevate planeeringute liikide kohta rohkem infot <https://planeerimine.ee/> Saarde valla tuuleenergia uudised leiab valla koduleheküljelt <https://saarde.ee/tuuleenergia-uudised>

Merileid Kütt

Taastuvenergia spetsialist

Kliimaministeerium tellis Tartu Ülikoolilt uuringu, mis analüüsis kolmekümne kahe teadusuuringu põhjal tuulikute tervisemõjusid. Põhjalik teadusartiklite analüüs näitas, et tuulikute infrahelil pole leitud kahjulikke tervisemõjusid.

Rohkem infot uuringu kohta leiab Kliimaministeeriumi koduleheküljelt uudiste rubriigist (<https://kliimaministeerium.ee/uudised/tu-analuus-tuulikute-infraheli-ja-tervisemojude-vahel-ei-leitud-seost>). Tuulikute tervisemõjude uuring on osa Tartu Ülikooli laiemast analüüsist eri energiatootmisviiside tervisemõjude kohta

Eesti kontekstis. Järgmistes etappides võetakse vaatluse alla muu hulgas põlevkivi, gaasijaamade, päikeseparkide mõjud inimestele.

Kliimaministeeriumi ja Tartu Ülikooli koostöö jätkub ka tulevikus, sest Sotsiaalministeerium, Kliimaministeerium ja Tartu Ülikool allkirjastasid käesoleva aasta suvel lepingu „Tuuleparkide

akustilise mõju uurimine: mõõtmine ja modelleerimine ning registripõhine epidemioloogiline terviseriskide uuring“ teostamiseks. Tegemist on pikaajalise uuringuga, mille tulemused jõuavad avalikkuse ette eeldatavasti alles 2028 esimesel poolel.

Naiskoor Kirekeel alustas 12. hooaega

Surju Rahvamaja all tegutsev naiskoor Kirekeel alustas sel sügisel oma 12. hooaega. Juba esimene poolaasta on väga tihe, lisaks mitmele jõuluprojektile ollakse kaasatud eriti põnevasse projekti – folk-post-metal stiili viljelev raskemuusika bänd Skratten haaras naised kampa, et välja anda album ning mõned kontserdid. Skratten on Häädemeeste juurtega bänd, mis pärast mitmekümneaastast pausi eelmisel aastal taas tegutseda hakkas. Naiskoor Kirekeele liige Raili Käär mängib Skrattenis kan- nelt ning just selle tutvuse kaudu leidis tee bändini ka naiskoor. Algse kokkuleppe järgi pidi Kirekeel vaid paaris laulus tausta laulma, kuid bändi nina- mehele Kaido Künnapasele hakkas koori heli niivõrd meeldima, et lõpptule- musena jäädigi koostööd tegema. Teda hämmastab, kui hästi koor kokku kõlab ja kui professionaalselt suu- detakse mürarikal laval ühe metalbändiga laulda. Spotifyst ja Apple Musicust leitaval albumil “Taivatä-

hed”, mis on välja antud ka vinüülplaadina, kuuleb naiskoori osades lauludes, kuid kontserditel tehakse kaasa pea kõikides laulu- des.

11. oktoobril astus nais- koor koos Skratteniga esi- mest korda ka lives üles Häädemeeste kontserdil “Meeletu rock”, kus pub- liku tagasiside oli väga positiivne, kuna koori ja metalbändi koosus pole just tavapärane. Koorijuht Aet Vill kommenteerib, et kogu see koostöö on justkui kiir-

rongiga sõitmine unenäo ja reaalsuse piiril. Mitme- külgne ja võimas raskemuu- sika põimub pärismuusi- kaga, lavalt leiab lisaks nii viiuli kui ka kandle. Eriti vägev show ootab ees albumi esitluskontserdil 1. novembril Tallinnas Heli- tehases, kus astub üles ka Metsatöll ning Skratteni esinemise ajal näeb lisaks juba mainitule ka tantsijaid ning tulešoud. Piletid saab soetada keskkonnast Fienta. Veel on sel poolaastal ees ootamas lausa 4 jõulu-

aja kontserti - 30. novemb- ril astutakse üles I advendi üritusel Surju keskuses, 11. detsembril Hestia Hotel Strand advendiaja kont- serdil, 14. detsembril Eesti Naislaulu Seltsi poolt kor- raldataval kontserdil Tartus ning 20. detsembril näeb naiskoori Pärnu Jõuluturu raames peetaval Jõulula- luPEOL. Naiskoor Kirekeel ootab teid kõiki meie kont- serte nautima!

Kadri Haavandi

Saarde kogukonna kohvihommik

4. oktoobri hommikul koguneti Kilingi-Nõmme Klubisse, et arutada, kui- das piirkonna kogukonna- elu elavdada ja ühtsemaks muuta. Kohvihommik mõ- dus soojas ja sõbralikus õhkkonnas. Räägiti, kuulati ja otsiti ühisosa.

Kohvihommiku arute- ludest jäi kõlama mõte, et iga küla võiks hoida oma eripära ning luua paiku, kus inimesed saavad kokku tulla ja koos midagi ette võtta. Oluliseks peeti ka seda, et kogukonna kohtu- mised toimuksid regulaar- selt ja kindlatel teemadel. Juttu tuli talgutest ja koos- tööst vallaga. Ühiselt jõuti arusaamisele, et iga algatus on väärtuslik ning parimad tulemused sünnivad siis, kui

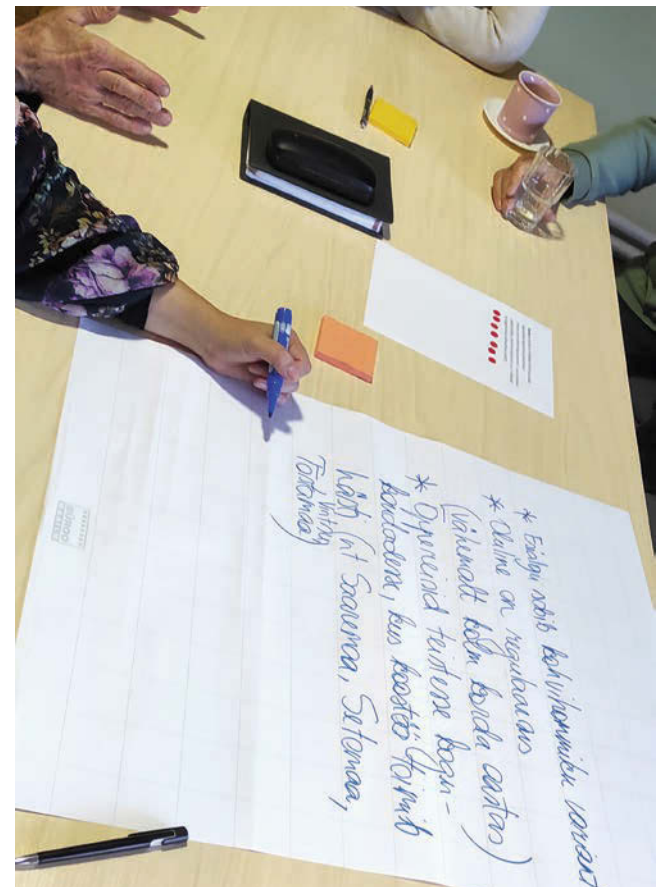
tegutsetakse koos.

Aitäh kõigile, kes kohvi- lauale head ja paremat kaasa töid, jagasid oma mõtteid ning aitasid luua sõbraliku ja avatud arutelu! See oli esimene samm, juba det- sembris jätkame. Järgmine kogukonna kohvihommik toimub 6. detsembril 2025 kell 10.00 Talil. Asukoha ja teema täpsustame järgmises paberlehes ning valla kodu- lehel.

Kogukonna kohvihom- mikule on oodatud kõik Saarde valla elanikud. Tule kuulama, kaasa mõtlema ja oma ideid jagama! Iga kohalolek ja mõte annavad kogukonnale jõudu.

Mairi Lilleleht

elanikkonnakaitse ja kogu- konnatöö spetsialist

PÄRNUMAA LÕÖTSPIILHAIGETE SELTS **EESTI KULTUURKAPITAL**

SURJU RAHVAMAJAS

LÕÖTSAPALAVIK PÄRNUMAAL

KONTSERT- SIMMAN

07. NOVEMBRIL 2025 KELL 19

Sverte (Läti) **Saarepeedi kapell** **Kolmas Käsi**

TASUTA **LAUD KATA ISE**
ANNETUSE VÕIMALUS **TÖÖTAB KA BAAR**

PÄRNU **PÄRNUMAA OMavalitsuste Liit**

Eakate päeva tähistamine Surjus

08. oktoobril tähistasime rahvamajas rahvusvahelist eakate päeva. Ühises kohvi- lauas nautiti mõnusalt head seltskonda ja veedeti ühi- selt aega. Laval esines Karl Madis koos pojaga, kes esi- tasid uuemaid kui vanu tun- tud lugusid, mis meelitasid nii tantsupõrandale jalga keerutama kui panid kaasa laulma. Sündmust toetas Roheline Jõemaa.

Aitäh kõigile, kes tulid sündmusest osa saama!

Liis Juust

Surju Rahvamaja
kultuurikorraldaja ja
noorte juhendaja

Surju eakate enesearengu kohtumiste sari sai tunnustuse

Juba paar aastat toimuvad Surju eakate seltskondlikud kohtumised, mis toovad kord kuus oktoobrist maini vanemaealised Surju rahvamajja, et ühises kohvi- lauas nautida põnevaid kohtumisi erine- vate inimestega, tähistada eakate päeva ja jõule ning veeta mõnusalt aega.

Kahel korral olen taodelnud Rohe- liselt Jõemaalt ESF+ fondist projekti toetust ning saanud positiivsed vastu- sed, mis on võimaldanud kutsuda eri- nevaid põnevaid esinejaid. Esimese pro- jekti viimane kohtumine on toimumas novembris 2025 ning detsembrist algab taas uus projekti periood. Projekti siht- grupiks on 55+ ealised Surju piirkonna elanikud, kes on väga oodatud kohtu-

mistest osa saama.

Väga tore oli septembri keskpäigas postkasti tulnud teade, et seda ettevõt- mist on märgatud ning ANDRAS Eesti Täiskasvanud Koolitajate Assotsia- siooni Pärnumaa täiskasvanuhariduse võrgustik kutsus tunnustusüritusele, et öelda aitäh. Kutses seisis (refereeritud): „Palun tule..., et saaksime öelda aitäh. Et Sa oled jaksanud ja südamega panus- tanud kogukonna tarkuse loomisse. Surju eakate enesearengu kohtumiste sari on märgatud ja olete pälvinud Pär- numaa Aasta Õpitegu 2025 eripreemia „Kogukonna ühendajad“.

Suur tänu märkamast!

Liis Juust

Foto: Karmen Kärg-Randma

Kilingi-Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskus

Liikumispäev 2025

2014. aastal sai KiNG-i 69 lennu õpilastega alustatud nüüdseks üheteistkümne aastase traditsiooniga liikumispäevaga. Algaastatel nimetati seda rahvusvaheliselt kõlapinda leidnud MoveWeek'iks.

2025. a septembri esimesed nädalad olid imeliselt soojad. Kuulõpu ilma prognoosi vaadates tekkis kõhedus liikumispäevale sobiva aja valikuga. Õues toimuva sündmuse korraldamisel on ilm ikkagi õnnestumise määravaks teguriks. Tundus, et mida päev edasi, seda vihmasemaks ja külmemaks läks. Soov koolinoorte ja eakatega koostöötraditsiooni jätkamisega on seni püsinud.

Välja sai valitud 17. septembri hommikupoolik. 11. ja 12. klassi õpilased Pille Kadaku juhendamisel tulid hoolduskeskuse juurde õnneks koos päikesega, mis tõrjus vihmapiilved kogu meie jalutus-

käigu ajal. Plaani oli võetud hoolealustele Grossi poe ja renoveeritud koolimaja näitamine. Möödusime purskkaevust ja Saarde valla vapi loom ilvesega kivist. Tutvustasime teekonnale jäävaid tänavate nimesid ning ergutasime noorte ja eakate vahelist suhtlust. Liikumise lõppedes tõdesid noored, et tavapärast laugena tunduv u. 1,5 cm kõrgune kõnniteeserv ei olegi

nii madal vaid nõuab oskust ratas- tooliga isegi saatjaga sellel liigeldes. 27 ratastooliga teed ületades pidurdasime pisut liiklust, kuid näha oli autojuhtide mõistvat suhtumist. Liikluses vajavad tähelepanu nii noored, kui eakad!

Suur tänu kõigile ürituse õnnestumisele kaasaaidanutele!

Kristi Sutt

Suvest sügisesse 2025!

„Avasta Eesti raamatukogusid 2025“ raames külastasime SA Kilingi-Nõmme THK grupiga Surju raamatukogu, kus parasjagu oli üleval näitus „Pärand elab!“ Sellega tutvudes tekkis kohe soov ka oma maja hoolealustele ja nende lähedastele sellele juurdepääs võimaldada. Raamatukogu juhatajalt Riitalt saadud info kohaselt oli näituse nendeni toimetamisega seotud Kilingi-Nõmme endine Klubi juhataja, praegune Pärnumaa rahvakultuurispetsialist Kinne-Riin Parts. Rõõm oli tõdeda, et temaga ühendust võtmise järgselt sai 8. juulist

8. septembrini 2025 majas liikujad soovi korral tutvuda näitusega „Pärand elab“. Meie füsioterapeut Kadri leidis aastate taguselt tehtud pildilt oma torupilliansambli, mille koosseisus ta nüüd mängimas käib. Eesti Rahvakultuuri Keskuse suulise pärandi spetsialisti Kadri Suitsu ja Kinne-Riini poolt üles pandud ja maha võetud näitus on liikunud üle Eestimaa erinevates paikades Meil asendus see näitus Eestimaa Looduse Fondi Rein Kuresoo teksti ja joonistustega kujundatud näitusega „Välja surnud ja ohustatud liigid Eestis“. Nii selle, kui II korrusel

oleva liblikate väljapanekuga on taas seotud Ly ja Anne-Ly Raid. Tänu meieni jõudnud emotsioonide eest!

Kristi Sutt

Rahvakalendri järgi tähistatakse Mihklipäevaga suvehooaja lõppu. Selleks puhuks tuli SA Kilingi-Nõmme THK-sse oma repertuaari tutvustama Tori segakoor lõõtsamängija Lembit Lingiga ja dirigent Kalli Rõõmusaare juhtimisel. Viimase joodeldamisoskus tõstis kogu saalirahva meeleolu veelgi ja viis mõtted saatele „Näita oma häält!“. Suur tänu vahendajatele Janne Korele ja Aneli Tohtile!

Eakate- ja muusikapäeva esinejad Artur Raidmets ja Peeter Kaljumäe. Kaljumäe käis ka 13 aastat tagasi sel päeval meid tervitamas. Seega eakatepäeva tähistamise koostöö valla ja klubiga on toimunud päris pikalt! Suur-suur tänu!

Lõõtsapalavik vallutab Saarde valla

Rahvusvaheline pärimusmuusikafestival jõuab reedel, 7. novembril Saarde valda. Kontsert-simmanid toimuvad Kilingi-Nõmme klubis ja Surju rahvamajas, tuues siia kokku rahvamuusikud Eestist, Lätist ja Leedust. Samal ajal toimuvad lõõtsapeod ka Seljametsas, Audrus ja Pärnu-Jaagupis.

Kilingi-Nõmme klubis astuvad lavale Läti ansambel Hagenskalna muzikanti ning Eesti ansamblid J.O.K. ja Folkgrupp Palat nr. 7.

Surju rahvamajas esinevad ansamblid Sverte Lätist ning Saarepeedi Kapell ja Kolmas Käsi Eestist.

Festival jätkub laupäeval, 8. novembril Klaara-Manni puhke- ja seminarikeskuses, kus toimuvad pillimängu- ja pärimustantsu õpitoad. Õhtul ootab osalejaid simman ning lõõtsapalavikuõo Randivälja kirikus, mis pakub ainulaadset ja meeldejäävat elamust.

Pühapäeval, 9. novembril kell 12 kohtutakse Nooruse majas, kus toimub festivali pidulik lõppkontsert. Üles astuvad kõik festivali pillimehed ja tantsijad.

Festival „Lõõtsapalavik Pärnumaal“ toimub juba kuuendat aastat. Suursündmuse toob rahvamuusika sõpradeni MTÜ Pärnumaa Lõõtspillihaigete Selts koostöös toetajatega: Kultuurkapital, Pärnu linn, Pärnumaa Omavalitsuste Liit, Saarde vald ja Tori vald.

Tulge osa saama pillimängu rõõmust ja pärimuskultuuri väest!

Ave Kartau

Väärikate päeva tähistamine

Väärikate päeva tähistamine toob igal aastal järjest rohkem huvilisi kokku

Kinnitus tunnistusele

2. oktoobril tähistasime rahvusvahelist eakate päeva Kilingi-Nõmme klubis. Vaatasime väikesi esinejaid lasteaiast Krõll, tunnustasime oma väarikaid abielupaare. Hoogsa kavaga esinesid Artur Raidmets ja Peeter Kaljumäe. Tore on näha, et igal aastal on osalejate arv järjest suurem!

Artur Raidmets ja Peeter Kaljumäe esitasid hoogsa kava

Kodutütarde ja noorte kotkaste noorema vanuseastme traditsiooniline matkamäng Porgandijaht Kilingi-Nõmmes

20. septembril toimus Kilingi-Nõmmes kodutütarde ja noorte kotkaste noorema vanuseastme traditsiooniline matkamäng Porgandijaht. Pärnumaa eri paigust oli seekord osalema tulnud 19 neljaliikmelist võistkonda – 8 kodutütarde ja 11 noorkotkaste oma –, kokku 76 last vanuses 7–12 aastat.

Kilingi-Nõmme linna oli üles seatud 23 kontrollpunktiga võistlusrada ning noorte ülesandeks oli kaardi abil need punktid üles leida ning seal oma osavust, järguteadmisi ja meeskonnatööoskust näidata.

Orienteerumisele lisaks tuli praktiliste oskustena demonstreerida esmaabi andmist, täpsust airsofti

laskmisel, binokli kasutamist, osavust pallilabürendis ja takistusrajal. Varem õpitud sai rakendada nii tuleohutuse küsimustele vastates, tähtpäevade ja kuupäevade ühendamisel kui ka lindude, loomade, taimede ning organisatsiooni jaoks oluliste inimeste ära tundmisel. Noorte matkamängust ei puudunud ka selfi tegemise ülesanne. Koostööd ja nutikust läks vaja nii juhiste mõistmisel, aja planeerimisel ja lahendusteni jõudmisel kui ka päeva jooksul sõbraliku meeskonnavaimu hoidmisel.

Võistluspunktide sisustamisel ja kohtunike rollis andsid oma panuse Porgandijahi õnnestumisse vanemad kodutütred ja noor-

kotkad, kaitseliitlased ja naiskodukaitsjad, vabatahtlikud pritsumehed, noortejuhid ja jahiselts.

Porgandijahil selgusid ka parimad. Kodutütarde

arvestuses võistluse võitnud Saarde kodutütred ootab oktoobris ees vabariiklik matkamäng. II koha saavutas võistkond Porgandipatrull Vädrast ja III koha

Pärnu rebased.

Noorkotkaste arvestuses võitsid Paikuse lõvisüdamed, keda ootab samuti ees vabariiklik matkamäng, II koha said Saarde saarmad ja

III koha Tammiste koprad.

Noortejuhitdest korraldusmeeskond:

Anneli Pesti, Mari-Liis Kaljur ja Karme Tammist

Kunstiring Spekter

Kolmapäeviti alates 9.00 Saarde Valla Huvikeskuses

Ootame värvidemaailma avastama uusi ja vanu liikmeid. Värvid meie poolt, idee ja teostus sinu poolt. Info tel 588 61862, Janne Kore

Kilingi-Nõmme Klubis

Pühapäeval, 2.11. kell 18

Gongirännak

Andres Põhjalaga

Võta kaasa matt ja pleed
Pääse 20-, info ja registreerumine
klubi@saarde.ee, tel 55695715

KILINGI-NÕMME KLUBIS 15. NOVEMBRIL 19.00

KLUBI ROCK 2025

PööLoY GLäänZ

SURJU KOMMUNAAL

TRAKTOR

NG3

DJ LEFKA VINÜÜLID

SISSEPÄÄS 15 €

AVATUD BAAR

Kilingi-Nõmme Lasteaed „Kröll”

Kilingi-Nõmme lasteaed liitus programmiga “Roheline Kool”

Kilingi-Nõmme lasteaed on astunud sammu keskkonnahoidlikuma ja teadlikuma tuleviku suunas, liitudes 2025. aasta septembris rahvusvahelise programmiga Roheline Kool. Tegemist on maailmas tunnustatud keskkonnaharidusliku võrgustikuga, mille eesmärk on suunata lapsi, hoolima loodusest, märkama oma tegude mõju keskkonnale ning arendama oskust teha keskkonnasõbralikke valikuid.

Rahvusvaheline Rohelise Kooli programm pakub terviklikku lähenemist, mis seob kokku õppeasutuste igapäevase tegevuse, juhtimise, õppetöö ning kogukondliku mõju. Programmi metoodika, seitsmeastmeline tegutsemisjuhised ning keskkonnateemade fookusesse seadmine võimaldab tuua keskkonnateadlikkuse loomulikul moel lasteaiakultuuri osaks.

Roheline Kooli programm kuulub Eco-School Global võrgustikku ning on Eestis tegutsenud juba üheksa aastat, ühendades haridusasutusi, kes soovivad süsteemselt ja järjepidevalt panustada kestliku eluviisi kujundamisse. Eestis koordineerib programmi Tartu loodusemaja. Osalejad võtavad kasutusele mitmeid keskkonnasäästlikke tegevusi, näiteks jäätmete vähendamine ja sorteerimine, vee- ja energiasääst, looduses liikumine ning tervislike eluviiside väärtustamine.

“Meie lasteaed on juba aastaid väärtustanud looduses liikumist, taaskasutust ja hoolivat

suhtumist ümbritsevasse keskkonda. Rohelise Kooli programm annab meie tegevustele tervikliku raamistiku ja võimaluse jagada kogemusi teiste haridusasutustega.”

Väikesed uurijad osaledvad keskkonnaülesannetes, aiatöodes, prügi sorteerimises, kompostimises ja loodusvaatlustes. Õpetajate juhendamisel õpitakse, kuidas iga tegu – olgu see paberi kokkuhoid või loodusesse prügi mitte viimine – mõjutab meie tulevikku. Kilingi-Nõmme lasteaed on seadnud eesmärgiks ühiselt otsida võimalusi, kuidas muuta igapäevane elu veelgi loodussõbralikumaks.

Programmis osaledes saab lasteaed tööriistad – õppematerjalid ja koolitused, inspiratsiooni ning võrgustiku kogemusi, et muuta keskkonnaharidus loomulikuks osaks igast lasteaia-päevast.

Programmi edukal rakendamisel on lasteaial võimalik taotleda Rohelise lipu tunnustust – see on rahvusvaheline sümbol, mis näitab, et õppeasutus tegutseb keskkonnasäästlikult ja väärtustab kestlikku arengut.

Kilingi-Nõmme lasteaia jaoks on Rohelise Kooli programm loomulik jätk senistele tegemistele, mis toetavad laste keskkonnateadlikkust ja hoolivat suhtumist ümbritsevasse.

Teie Kröll

Innustades noori täna, hoiame homset maailma

Oleme liitunud
Rohelise kooli programmiga

Kiisukeste rühm uurimas, kuhu kaob prügi ja kus tuleb puhas vesi

Septembris tegid Lasteaed Krõlli vanima rühma — Kiisukeste — lapsed põneva õppereisi Saarde valla vee- ja jäätmejaama. Tegemist ei olnud pelgalt väljasõiduga, vaid tõelise avastusretkega meie igapäevaelu nähtamatutesse nurkadesse – sinna, kus sorteeritakse prügi, puhastatakse reovett ning valmistatakse ette puhta vee jõudmine meie kodudesse.

Lapsi võeti jaamas vastu soojalt ning kogu reis oli täis avastamist ja õppimist. Kiisukesed said oma silmaga näha, kui suur roll on igal inimesel prügi sorteerimisel ning kuidas see aitab hoida meie loodust puhtamana. Erilise huviga jälgiti, kuidas liigiti kogutud jäätmed oma teekonda jätkavad – mõni materjal saab uue elu, mõni suunatakse ohutult käitlusesse.

Sama põnev oli ka veejaama külastus, kus lapsed said teada, kuidas reovesi puhastatakse ja milliste etappide kaudu see taas loodusesse tagasi lastakse. “Ma ei teadnudki, et vesi peab nii pika tee läbima, enne kui uuesti puhtaks saab,” ütles üks väikestest osalejatest.

Õppereis andis lastele väärtusliku teadmise sellest, et iga meie tegu – olgu see prügi prügikasti panek või vee tarbimine – mõjutab meid ümbritsevat keskkonda. Läbi mängulise õppimise mõisteti, miks on oluline hoida loodust ja olla vastutustundlik kodanik juba varasest east.

Suur tänu Saarde vee- ja jäätmejaama töötajatele külalislahkuse ja õpetliku päeva eest! Sellised väljasõidud aitavad lastel mõista maailma paremini ning kasvatavad neist tulevikuks hoolivaid ja teadlikke täiskasvanuid.

Kiisude rühma õpetajad

MAAILMAKORISTUSPÄEV 2025

Kilingi-Nõmme Gümnaasium

Südamega tehtud töö tõi tunnustuse

2. oktoobril tunnustas Pärnumaa Omavalitsuste Liit maakonna silmapaistvamaid haridustöötajaid ja -tegusid.

Pärnumaa Aasta haridustegu 2025 on Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi projekt „Keelesillad”. Kaks aastat kestnud 77. lennu algatus ühendas keeleõppe ning erineva kultuurilise taustaga noored. Koostöö Sillamäe Gümnaasiumiga avardas õpilaste silmaringi ja tõi juurde uusi sõpru. Ühisprojekt aitas erineva emakeelega noortele julgust omavahel suhelda ning mõista keelelist ja kultuurilist mitmekesisust. Koostöös tekkisid sõprussidemed, mis kestavad siiani.

Märkimisväärne on, et kümne aasta jooksul, mil Pärnumaal on valitud Aasta haridustegu, on Kilingi-Nõmme Gümnaasium selle tiitli pälvinud koguni kuuel korral. „Keelesillad” jõudis ka vabariiklikul konkursil kolme parima hulka! See on suur tunnustus ning sellega kaasnev preemia annab võimaluse uute põnevate ettevõtmiste käivitamiseks.

Pärnumaa Aasta haridustegu 2025 – projekt „Keelesillad“ auhind

Pärnumaa Aasta klassiõpetaja 2025 – Mare Tallo

Pärnumaa Aasta klassiõpetaja 2025 on Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi õpetaja Mare Tallo.

3.b klassiõpetajana on Mare oma õpilaste ja nende vanematega loonud usaldusliku ja ühtehoidva suhte, kus koostöö ja avatud suhtlemine on koolielu loomulik osa. Iga lapse märkamine ning iga õpilase toetamine eesmärkide seadmisel ja tulemuste saavutamisel on ta töö põhialus. Selle kaudu kasvavad lapsed iseseisvateks ja enesekindlateks õppijateks, kes tunnevad end väärtustatuna.

Mare on kolleegidele usaldusväärne ja toetav partner, kes jagab meelsasti oma kogemusi ja ideid. Ta tegutseb ka külalislektorina Tallinna Ülikoolis. Samuti osaleb Mare õpetajate koolitustel, kus jagab oma parimaid praktikaid ja räägib laste arengu toetamisest. Tema järjekindel ja pühendunud

töö on toonud tunnustuse nii maakondlikul kui ka vabariiklikul tasandil – Mare Tallo oli Aasta klassiõpetaja kolme nominendi hulgas.

Projekti „Keelesillad” ja õpetaja Mare Tallo jõudmine vabariikliku Aasta õpetaja konkursi kolme parima hulka on suur rõõm ja tun-

Vabariigi Aasta õpetaja galal

„Keelesillad” projekti esindus Aasta õpetaja galal

nustus nii Kilingi-Nõmme Gümnaasiumile kui ka kogu Saarde vallale. Sellised tunnustused näitavad, et edu sünnib ühises pingutuses – õpilaste, õpetajate, vanemate ja kogukonna koostöös.

Erli Aasamets

Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi direktor

Õppereis Taani ja Fääri saartele – kuidas toetatakse noori ja väärtustatakse haridust

Septembris 2025 oli mul võimalus osaleda koos Pärnumaa Omavalitsuste Liidu esindajatega õppereisil Taani Kuningriiki ja Fääri saartele, et tutvuda hariduslike erivajadustega ja töö- või hariduselus mitteametavatele noortele (NEET-noortele) suunatud tugisüsteemidega. Reis toimus Põhja-Balti mobiilsusprogrammi raames ning oli jätk varasemale projektile, mis keskendus Norra ja Islandi headele praktikatele.

Taani on üle tuhande aasta vana monarhia, kus haridust ja ühiskondlikku võrdsust peetakse riigi tugevuse alustalaks. Kopenhaagenis asuvas FGU Hovedstaden'i koolis keskendutakse noortele, kes on jäänud haridussüsteemist kõrvale. Seal pakutakse praktilist ja paindlikku õpet – noored saavad õppida ametioskusi, teha vabatahtlikku tööd ja läbida praktikaperioode ettevõtetes. Kool rõhutab eneseeu ja motivatsiooni kasvatamist, toetades iga noort indivi-

Külaskäik Teach First Denmark kontoriruumides. Foto: Liina Ömblus

makstakse osalejatele ka toetust, et nad saaksid keskenduda õppimisele ja iseseisvumisele.

Teiseks inspireerivaks näiteks oli Tingbjergi kool Kopenhaageni äärelinnas – piirkonnas, kus suur osa elanikest on immigrandid peredest. Sealne pikendatud koolipäeva mudel pakub lastele turvalist ja arendavat keskkonda ka pärast tunde. Kool teeb tihedat koostööd kohaliku kogukonnaga, kaasates lapsevanemaid ja rõhutades iga lapse

tugevusi. Kopenhaagenis kohtusime ka tugiteenuste meeskonnaga, kuhu kuulusid psühholoogid, eripedagoogid ja terviseõed. Nende eesmärk on tagada, et iga lapsel oleks vähemalt üks täiskasvanu, kes teda tunneb ja toetab.

Taani hariduselus väärtustatakse tugevat õpetajakonda – seda toetab näiteks Teach First Denmark programm, mis toob haridusse uusi ja motiveeritud inimesi, koolitab neid õpetajateks ning saadab tööle just

nendesse koolidesse, kus tuge on kõige rohkem vaja.

Kahetunnise lennu kaugusel asuvad Fääri saared – ca 55 000 elanikuga Põhja-Atlandi pärl, mis kuulub Taani Kuningriiki koosseisu. Seal on rohkem lambaid kui inimesi, ilm võib muutuda neli korda päevas ning kogukondlik ühtehoidmine on elu keskne väärtus. Haridussüsteem on väikeses, kuid tugevas ühiskonnas paindlik ja kogukonnale orienteeritud. Laste ja haridusministeerium vas-

tutab kogu hariduspoliitika eest – alates lasteaiast kuni täiskasvanuhariduseni – pöörates erilist tähelepanu ligipääsetavusele ja kvaliteedile ka kõige kaugemates saartes.

Fääride eripära on hajus asustus – mõnel väikesaarel on vaid käputäis lapsi. Kuulsime lugu õpetajast, kes käis tunde andmas helikopteriga teisele saarele, kus koolis oli vaid kaks õpilast – ühe pere lapsed. Sellised näited iseloomustavad väikese riigi suurt pühendumust haridu-

sele ja võrdsetele võimalustele.

Fääride ühiskond väärtustab vaimset heaolu ja kogukondlikku hoolivust. Pea kõik elanikud osalevad rahvusvahelises programmis Act, Belong, Commit, mis innustab inimesi olema aktiivsed, sotsiaalselt seotud ja pühendunud – väärtused, mis kanduvad üle ka haridusse.

Kokkuvõttes töid nii Taani kui Fääri saarte näited esile, kui oluline on koostöö hariduse, sotsiaaltöö ja kogukondade vahel. Iga noore toetamine algab usust, et iga inimesel on potentsiaal leida oma tee – olgu see hariduses, tööelus või vabatahtlikus tegevuses. Nii Taani jalgrattakultuur, „hygge”-elufilosofia kui Fääride looduslähedane eluviis meenutavad, et õnnelik ja haritud ühiskond sünnib eelkõige hoolivusest ja usust inimlikku potentsiaali.

Kairi Kaldoja

Kilingi-Nõmme Gümnaasium

Vaade Fääride pealinnas Torshavn'is. Foto: Kairi Kaldoja

Skúlin við Løgmannabreyt'i kooli külastamas. Foto: Kairi Kaldoja

Múlafossuri juga. Foto: Kairi Kaldoja

Surju kool

Sündmusterohke oktoober Surju koolis

Sügispäevad on olnud päikselised ja soojad, kuid tugevad tuuleilid raputavad puudelt värvilisi lehti. Kooliaasta on täies hoos ning päevad on tegusad ja sündmusterohked.

18. septembril külastas 6.–9. klassi poiste kehalise kasvatuse tundi Pärnu Taekwondo klubi treener Robert, kes tutvustas oma spordiala. Poisid osalesid aktiivselt ja said võimaluse proovida midagi uut ning huvitavat.

20. septembril esinesid Saarde valla lastekoor ja mudilaskoor Maal Elamise päeval.

Üheskoos Uulu Põhikooli kooridega esitleti suvisel XXVIII üldlaulupeol kõlunud repertuaari.

Maal Elamise päev toimub juba 7. korda. Tegemist on teemapäevaga, mille eesmärk on näidata elu maal.

Oleme olnud ka parajalt sportlikud. **23. septembril** osalesime kahe võistkonnaga Heategevuslikul Mesikäpa teatejooksul. Mõnel õpilasel oli esimene kord osaleda ja mõnel juba kolmas kord.

25. septembril võtsime osa Jõulumäe sügiskrossist, kus esindasime kooli viie teatevõistkonnaga ning osalesime ka pendelteatejooksus.

Mihklipäeva raames toimus koolis vahva **sügisandide näitus**. Näitusele toodi erinevaid metsa- ja aia- saadusi, millest oli valmistatud põnevaid kompositsioone. Täname väga kõiki tublisid kaasalööjaid.

Oma Riigi valimised. Foto: Liis Virkus

OMA RIIGI VALIMISED

Surju Kooli Oma Riigi 21. riigikogu valimised toimusid **25. septembril**.

Valijate nimekirja oli kantud 124 ja valimistest võttis osa 104 valijat. Valimisaktiivsus oli 84%. 4 sedelit oli kehtetud.

Valimised võitis erakond "VISKA VIIS" 33 häälega. Suurima häälesaagiga kandidaadid olid seekord viigis: **Karl Nikolai Meibaum** ja **Keijo Mohnja** said mõlemad 19 häält. Otsemandadiga riigikogusse pääsemiseks oli vaja 5 häält.

"Oma Riigi" valimisestuse §16 punkt 3 sätestab, et "Oma Riigi" president (**direktor**

Heidi Kodasma) teeb võitnud erakonna esimehele ettepaneku valitsuse moo-

dustamiseks.

Jätkuvad pingelised koalitsiooniläbirääkimised!

30. septembril osales 9. klass **Pärnumaa Arenduskeskuse** korraldatud **Pärnumaa Noorte Inspiratsioonipäeval**. Päeva jooksul said õpilased ammutada väärtuslikke teadmisi ja mõtteainet neljal põneval teemal: Kuidas leida oma tee tööturul? Millised oskused on homse maailma valuuta? Kuidas teha rahatarku valikuid juba täna? Rahatarkus ja karjäär.

Pärnu Ülejõe Koolis toimus Pärnu koolinoorte malevõistluste sarja I etapp, kus osalesid ka meie kooli tublid maletajad.

B-turniiril (põhikooli aste) võitis **Keijo Mohnja**

Saarde valla lastekoor laululaagris. Foto: Piia Salomon

(9. kl) 6,5 punktiga 7-st kindla võidu. **Otto William Tori** (5. kl), kellele see oli esimene võistlus vanemas vanuserühmas, sai kirja kaks võitu ning väärtusliku kogemuse edaspidiseks.

A-turniiril (algklassid) kogus **Kevin Bilan** 3 punkti ja võttis koha sisse võistlejaterivi keskel. **Brita Tollile** oli see elu esimene malevõistlus ja vastasteks ainult poisid – julge ja tubli algus malevõistluste teekonnal.

Turniirisarja järgmine etapp toimub **4. novembril Surju Koolis**.

02. oktoobril tähistasime koolis õpetajate päeva. Traditsiooniliselt võtsid sel päeval õpetaja rolli enda kanda 9. klassi õpilased, samal ajal kui 8. klassi õpilased käisid rõõmu ja lusti

pakkumas lasteaialastele. Noored korraldasid õpetajatele haarava kuldvillaku, mille küsimused keskendusid koolielu teemadele ning viisid läbi ka lõbusa äraarvamismängu, kus tuli tabada õpetajate lemmikarvade ja -laule. Elevust jätkus kogu kooliperele.

Saarde vallas on kaunis traditsioon märgata, tunnustada ja tänada haridustöötajaid nende panuse eest. Sel aastal pälvisid **Surju Kooli** tunnustuse **Veronika Meibaum, Riina Kohtla** ja lasteaiast **Tiina Padul**.

10.-11. oktoobril toimus Jõulumäel **Saarde valla lastekoori laululaager**. Laagris õpiti juba jõululaule, sest meie kooril on harukordne võimalus anda

ühine kontsert üle-eestilise tütarlastekooriga „Ilmalilled“. Kontsert toimub **29. novembril kell 18.00 Kilingi-Nõmme** Gümnaasiumi aulas. Kõik on väga oodatud kuulama!

Koor on kutsutud esinema ka Pärnu linna **JÕULULAULUPEOLE**. Suur tänu teile, **Anne-Grete, Liisa, Sini, Anna ja Laura-Liisa**, et osalesite laululaagris!

Õpetajad Piia ja Tiia olid väga õnnelikud, et laulurõõm on jätkuvalt laste südameis.

Värvikirevat sügisaega!

Sündmusi kajastasid õpetajad **Riina Kohtla** ja **Tiia Hermann**

SAARDE VALLA KODUSTE LASTE JÕULUPIDU

KILINGI-NÕMME KLUBIS

KOLMAPÄEV | **17** | **DETSEMBER**

KELL 15.00

Vajalik eelregistreerimine kuni 17. novembrini e-posti aadressil janne.elmers@saarde.ee või telefonil 5664 9731

OTSIME JÕULUPUUD!

Kas sinu kinnistul kasvab puu, mis võiks kaunistada Kilingi-Nõmme linna?

Sobiv jõulupuu on:

- vähemalt 10 m kõrge;
- kuusk või nulg;
- rasketehnikaga ligipääsetav ka sulailmaga.

Jõulupuu pakkumisi ootame kuni **09.11.2025**.

Info võimalike jõulupuude kohta võtab vastu haldusnõunik Martti Rooden telefonil 5349 4259 või e-posti aadressil martti.rooden@saarde.ee

SPORT

Suvisele discgolfi sai joon alla

28. septembril lõppes Saarde discgolfi sarja kuues hooaeg. Hooaja jooksul osales sarjas 99 harrastajat, kellest 24 vähemalt viiel etapil. Viimaste vahel selgitatigi paremusjärjestus kuues vanuseklassis. Alustades noormestest; poiste ja tüdrukute meistritiitli võitsid täiseduga Villu Kalde ja Annabell Ehrstein. Sama veenva esikoha saavutas neidude arvestuses Margot Klettenberg. Viimase etapiga pani noormeeste arvestuses oma paremuse maksma Elmar Jefimov. Kui Reine Klettenberg oli naiste üldvõidu juba enne viimast etappi kindlustanud, siis

pingeline heitlus jätkus järgnevate kohtade nimel. Kokkuvõttes suutis Helle Berg vaid punktiga edastada pärnakat Janely Rohtlat. Meeste heitlus üldvõidu nimel oli veelgi tasavägisem. Kohalik mees Hendrik Tali omas viimase etapi eel nappi edu lähimate konkurentide ees Pärnust. Paraku ei õnnestunud otsustav võistlus just temal, kus tuli leppida kuuenda kohaga. Meistritiitlist jäi puudu vaid pool punkti. Üldvõidu saavutas viimasel etapil sarjas hooaja parimat tulemust näidanud Raido Toomsalu Pärnust.

Nädalapäevad hiljem mängiti kolmeringiline võistlus 12

korviga rajal. Staadionile paigaldatud lisarajad olid komisuskiviks mitmetele. Neidude ja noormeeste arvestuses olid jällegi võitmatud Villu Kalde ja Margot Klettenberg Saarest. Oma viienda järjestikuse võidu naiste arvestuses saavutas Marie Kielas. Ainult meeste esikoha viis koduvallast Tõrvasse Mairo Mägi. Saarde parimana saavutas Henrik Tali neljanda koha. Kõigi võitjate nimed graveeritakse kiviraidur Morsk valmistatud rändkarikale. Sarnaselt möödunud aastaga toetas tervet 2025 Saarde discgolfi hooaega COOP Kilingi-Nõmme.

Marie Kielas nimi graveeritakse karikale juba viiendat aastat järjest

Meeste pingerea tipus seisab Mairo Mägi Tõrvas

12. Kilingi-Nõmme lahtised MV discgolfis noormehed esikolmik

COOP Kilingi-Nõmme loosiauhinna võitis Kilingi-Nõmme lahtistel MV-I meie fotograaf Kätlin Laur

15. Kolme koolimaja jooksu stardis oli 340 osalejat

Juubelit tähistava jooksu stardis oli 340 võistlejat, kellest kümme läbisid raja ilma ajavõtuta. Paraku pidi kukumise tõttu jooksu pooleli jätma üks võistleja. AS Trigeri omanik Rein Toodu kinkis selgi juubelil kõigile osalistele sündmust tähistava medali ja loosis viis saunakomplekti. Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi aktiivsemate klasside kringlid said endale 3b, 4b, 5a ja 6a klassi õpilased. Kõigi aegade vanuseklasside

TOP10-sse tekkisid mitmed uued nimed. Kõige enam pälvis tähelepanu pärnaka Timmo Jereti poolt püsitud uus kaheringilise võistlusmaa rajarekord 29:12,8. Nelja aasta tagune Franko Reinholdi tulemus joosti ümber pea minutiga. Ühe ringi absoluutne tippmark on tänaseks juba 10 aastat Heinar Vaine nimel. Naiste arvestus jooksis 2019. aastal mõlema distantsi rekordid Anu Piiraja. Absoluutarvestuse kolm paremat Saarde

valla meest 4,75 km distant-sil olid Kristor Laius (7), Romet Kaljur (16) ja Tristan Luik (19). Kohalikest naistest olid kiiremad Lii Zerel (25), Laura-Liis Kaljur (28) ja Maria Kaljur (35). Poole pikema võistlusmaa läbisid kohalikest meestest Drevon Küttim ja Allar Link. Oma senist tippmarki parandanud Lii Zerel võitis ainsa Saarde esindajana pikema distantsi kolmanda koha.

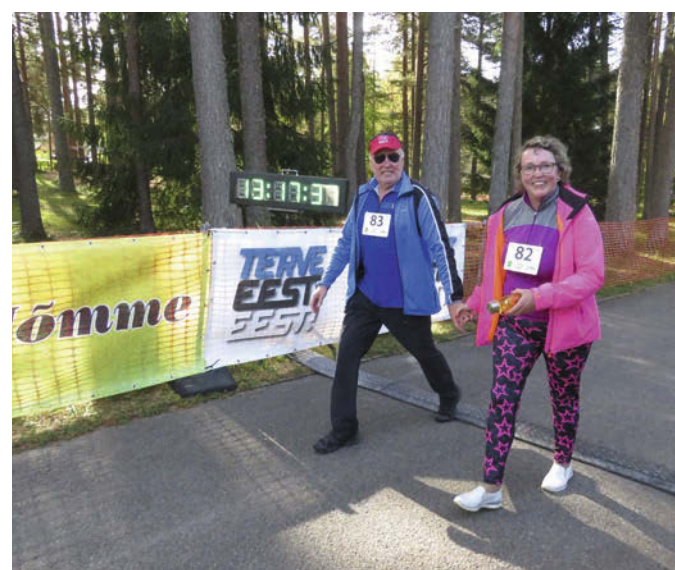
Toivo Tallo

15. Kolme koolimaja jooksu. Foto: Laura Paukson

Timmo Jeret püstitas 9,5 km distant-sil uue rajarekordi. Foto: Laura Paukson

18. kiirusliku vastupidavuse tšempionaat 2025

Saarde Lühikisaasta 2025

sõudeergomeetri tõmmes - 250 m
ja
joonejooksus -
lühem 112 m, pikem 168 m

Kilingi-Nõmme spordihoones
9. nov. - 21. dets. 2025 laupäeviti 12.00-19.30
ja pühapäeviti 12.00-17.30
(Juhul kui spordihoones toimub mõni suurem võistlus, toimub etapp ühel päeval või enampäevale võistlust)

Tihemetsa Huvi- ja Spordikeskus
esmaspäeviti 10. nov. - 22. dets. kell 16.00-18.00.

Karksi-Nuia AKG spordikompleksis
reedeti 7. nov. - 19. dets. kell 17.00-18.30

Abja Spordi- ja Tervisekeskuses
esmaspäeviti ja kolmapäeviti alates
3. nov-17. dets. kell 19.15-19.45

Lihula spordihoones
pühapäeviti 9. nov - 21. dets. kell 12.00-15.00.

Häädemeeste Keskkooli spordihoones
reedeti 7. nov - 19. dets. kell 16.00-20.00

7 etappi
seitsmel järjestikusel nädalal

autasustamine:
9.01
Ilvese pidu ehk
võimlejate
näripäev
Kilingi-Nõmme spordihoones
18.00

www.sksaarde.ee

OOTAME TEID

Saarde KultuuriTuur

I kontsert

14:00 | 23. november 2025
Surju rahvamajas

TEILE ESINEVAD

Rahvatantsijad Kilingi-Nõmmest
Meesansambel Nõmmela
Muusikakooli ansamblid
Nõmmeliined

KOHTUMISENI!

KRIISIS ÜKSI VÕI ÜHESKOOS?

**Hädaolukorraks valmisoleku koolitused
SAARDE VALLAS**

**ELANIKKONNAKAITSEKUU
KOOLITUSED TOIMUVAD**

20.10 Kilingi-Nõmme klubis
27.10 Tali raamatukogus
03.11 Jaamaküla Saun/Päevakeskuses
04.11 Tihemetsa Huvi- ja Spordikeskuses

KELL 17.30-19.00

Igal koolitusel loosime osalejate vahel
välja dünamo- ja päikesepatareiga
raadio-taskulambi!

olevalmis.ee

Käitu eeskujuna, osale koolitusel ja OLE VALMIS!
Iga koolitus loeb!

Hädaolukorra lahendamisel on suur roll riigil ja kohalikel
omavalitsustel, kuid väga tähtis osa on ka inimesel endal!

Kuidas käituda elutähtsa teenuse katkemisel? Kuidas
valmistuda pikemaajalisteks kriisideks? Millega arvestada
kogukondlikult? Millised võiksid olla sinu kriisivarud?
Tule osale Päästeameti koolitusel ja OLE VALMIS!

PÄÄSTEAMET

Varjumiseks on

3 minutit

Kuhu jõuad sina?

Siseruum

Maapinna lähedal

Akendeta

Kuhu minna meie vallas

10. oktoober – 15. november Loodusfotode näitus - Terje Pahlk. „Hetked“
25. oktoober kell 20.00 Hooaja avapidu ansambliga Meie Mees Surju Rahvamajas
27. oktoober kell 17.30 Elanikkonnakaitse koolitus Tali raamatukogus
31. oktoober kell 19.00 Hingedepäeva kontsert - Saatpalu ja Rebane Kilingi-Nõmme klubis
02. november kell 14.00 Nuia näiteringi etendus „Elu kortermajas“ Kilingi-Nõmme klubis
02. november kell 18.00 Gongirännak Andres Põhjalaga. Võta kaasa matt ja pleed.
03. november kell 17.30 Elanikkonnakaitse koolitus Jaamaküla saun-päevakeskuses
04. november kell 09.00-11.00 Doonoripäev Kilingi-Nõmme klubis
04. november kell 17.30 Elanikkonnakaitse koolitus Tihemetsa Huv- ja Spordikeskuses
07. november kell 19.00 Lõõtsapalavik Pärnumaal. Simman Kilingi-Nõmme klubis
07. november kell 19.00 Lõõtsapalavik Pärnumaal. Kontsertsimman Surju rahvamajas
15. november kell 19.00 Klubi Rock 2025 Kilingi-Nõmme klubis
16. november kell 9.00 Laat Keslinna pargis
19. november kell 14.00 Surju eakate enesearengu kohtumiste sari - külas Aivar Riisalu. Surju Rahvamajas
23. november kell 14.00 Saarde KultuuriTuuri I kontsert Surju rahvamajas

Õnitleme!

Oktoober	
SALE MITT	96
ILMAR-GUSTAV TENG	92
HILJA VALME	91
EINO TUULING	90
VALVE METSTE	89
MARE SEPP	89
REET LENSMENT	88
TOIVO TAAR	86
MILVI RIST	86
EEVI TOMINGAS	85
JAAN LEHISMETS	84
AVO SINIK	84
JÜRI PIHELKAS	84
MALLE ROSENBERG	84
JAAN NURM	83
ELMAR KARTAU	83
RUTH ANTON	83
HELMİ LUTS	82
LOREIDA ROODEN	82
KALJU SARAPU	81
KAJA PARM	81
AILI LAASI	81
AVO SINILAI	80
ENDEL KINGISSEPP	80
EEVI MERILA	80
HILDE ALEKSANDROVA	75
MALLE PÄRNA	75
KARMEN SAAR	75
HELVE PAUKSON	75
ENNO PIKAND	70
RAIVO TONBERG	70
RIINA KARTAU	70
ESTER PÖDER	70
LEA ORO	70
PILLE LILLEMETS	70

Vallaelanikud, kes ei soovi oma sünnipäeva avaldamist ajalehes, peaksid sellest teatama e-posti aadressile mari.treial@saarde.ee, info@saarde.ee või telefonidel 449 0138, 449 0135 hiljemalt eelneva kuu 15. kuupäevaks.

TÄNUAVALDUS

Soovin tänada Kilingi-Nõmme päästemeeskonda, kes reageeris minu väljakutsele kiirelt, operatiivselt ja abivalmilt. Suur tänu ka tagantjärele uute andurite paigaldamisel. Täna teid siiralt teie asendamatus töös!

Tänuilik linnakodanik

Katusehooldus.ee
KATUSED KORDA

KATUSTE PESU JA VÄRVIMINE

Küsi hinnapakumist!

☎ 5550 9476
✉ info@katusehooldus.ee
🌐 katusehooldus.ee

Nui neliaks & Tõrva tilgad

esitlevad

Elu kortermajas

Krista Vessmann

Komöödia ühes vaatuses (5. pildis)

2. novembril Kilingi-Nõmme Klubis

algusega 14:03

Kilingi-Nõmme Klubis
Reedel, 7.11.kell 19.00

Rahvusvahelise Pärimusmuusikafestivali

LÕÕTSAPALAVIK PÄRNUMAAL SIMMAN

ESINEVAD:

PALAT NR.7

HAGENSKALNA
MUZIKANTI

J.O.K

VAHEPALAD KOHALIKELT
ISETEGEVUSLASTELT

PÄÄSE 5-

Surju Rahvamajas

SURJU EAKATE ENESEARENGU KOHTUMISTE SARI

19.11.2025 kell 14.00
Külas Aivar Riisalu

Tule veeda
kohvilauas mõnus
päraslõuna!

Olete väga oodatud!

Registreerimine kuni 17.01.2025 ja lisainfo tel
5343 4653 (Liis) või e-posti aadressil
rahvamaja@saarde.ee. Kui vajad tulemisel
transporti, siis teata palun tel 5331 4122 (Merike).

Sihtgrupp on 55+ vanuses Surju piirkonna elanikud

Mälestame lahkunuid

Evald Massa
22.04.1934 – 18.09.2025

Haivar Kielas
28.08.1959 – 21.09.2025

Hille Tuuling
25.11.1937 – 22.09.2025

Zelma Jakobson
04.01.1934 – 29.09.2025

Lembit Nõmm
06.12.1935 – 29.09.2025

Kilingi-Nõmme Klubis
reedel, 31.10. kell 19

**Saatpalu
& Rebane**

Hingedepäeva kontsert

Pääsmed fienta.com ja klubis
22.oktoobrini 15-
pärast seda ja kohapeal 20-
Tund enne kontserti avatud kohvik, broneeri laud
klubi@saarde.ee

**MUGAV 50 KOHALINE BUSS
VIIB JA TOOB.**

Sobib ekskursioonideks,
loodusreisideks, firmaüritusteks, pulmadeks,
koolidele ja kultuurihuvilistele.

Helista +372 5647 2449
või kirjuta karlimanne@gmail.com,
lepime aja kokku ja teeme sõidud teoks.

KARLIBUSS OÜ